

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznika. — Inerati do 80 petič vrt & Din 2, do 100 vrt & Din 2.50, od 100 do 300 vrt & Din 3, večji inerati petič vrt & Din 4. — Popust po dogovoru, inerati davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.— Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5.
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Strossmayerjeva 3b — NOVO MESTO, Ljubljanska c., telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101
Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351

Nova ofenziva španskih vladnih čet:

Hud poraz italijanskih divizij

Republikanska protiofenziva pri Guadalajari je končala s popolnim uspehom
Italijanske divizije so razbite in uničene — Velik vojni plen republikancev

Pariz, 15. marca. r. Na španskih vojskih je nastal večerj precejšen preokret. Vladne čete, ki so se teden dni zmanipirale ofenzivni frankovci in le z največjimi žrtvami preprečile popolno obkolitev Madrida, so izkoristile zastoj, ki je nastal v ofenzivnih operacijah nasprotnika ter prešle v protiofenzivo. S pomočjo novih čet, ki so jih poslali iz Madrida ter z uspešno letalsko akcijo so vladne čete pognale italijanske in nemške divizije v beg in jih podile 30 km daleč nazaj od Guadalajare. Najvažnejši dogodek večerj dne je ponovno zavzetje Trijuegue, ki leži 28 kilometrov severovzhodno od Guadalajare. Vest o uspešni ofenzivi vladnih čet je večerj jutraj general Guieppo de Llano se demantiral, zvečer pa so tudi uporniška poročila priznala, da je njihova ofenziva ustavljena ter da so se morali umakniti. Frankovci valijo sedaj vso krivdo za ta poraz na neugodno vreme, ki je onemogočilo prodiranje motoriziranih kolon, v resnici pa je njihovo prodiranje ustavilo vladno letalstvo in topništvo, ki je motorizirane oddelke razbilo, nakar so se morali tudi ostali oddelki frankovcev umakniti. Umakali so se sprva v redu, pozneje pa je nastala zmeda in se je večerj bitka končala s paničnim begom frankovcev in Italijanov. Klin, ki so ga skušali zabiti proti Guadalajari, je razbit.

Vladne čete so poleg velikega števila ujetnikov zajele tudi velik vojni plen, med drugim 24 italijanskih tankov, mnogo topov, 60 težkih strojníc, mnogo tovornih in oklopnih avtomobilov in ogromne množine municije, ki je izključno italijanskega in nemškega izvora.

Velike izgube Italijanov

Valencia, 15. marca. r. Agencija Fabra poroča: V teku večerj dne je vladno letalstvo razvilo živahno delavnost na vseh frontah okoli prestolnice. Dočim je na eni strani odbijalo napade sovražnega letalstva, je na drugi strani uspešno bombardiralo italijanske divizije ter jih prisililo k umiku. Pri tem so imele italijanske čete silne izgube. Vladno letalstvo je odlično podprlo akcijo vladnih čet in je tako največ pripomoglo k uspehu večerj protiofenzive, ki se sedaj nadaljuje proti Sigüenci. Najuspešnejše je sodelovalo letalstvo pri zavzetju Trijuegue, pri čemer so vladna letala oddala 150.000 strelcov iz strojníc in naravnost zdelimirala italijanske čete. Razen tega so vrgla 120 bomb in s tem preprečila vsako koncentracijo frankovcev. Vladne čete so ujele 80 Italijanov, med njimi več oficirjev, ki so izpovedali, da se bori na španskih bojiščih skupno 80.000 Italijanov in 40.000 Nemcev.

Nacionalisti priznavajo

Salamanca, 15. marca. AA. Havas: Uradno poročilo o stanju na bojiščih se glasi: Na asturski fronti so nacionalisti odbili hud napad pri Buenavista, Cadeljoda in Arganoz. Rdeči so imeli hude izgube. Na fronti pri Guadalaji: Ves dan so bile večerj hude borbe. Vsi sovražni napadi so bili odbiti. Fronta ojačene divizije pred Madridom:

Prodiranje naših čet pri Jarami se nadaljuje. Potisnili smo svojo fronto za 4 km naprej. Naše čete so že nad slapovi Butarona. Rdeči so pustili na bojišču 200 mrtvih.

Na južnem bojišču smo odbili več hudih napadov na Villa Nuevo del Duque. Sestrelili smo 10 sovražnih kovskih letal. Tri letala so bila ruskega izvora, sedem pa pa tipa Certis.

Mednarodna »kontrola« v praksi

Kontrola se je začela izvajati v noči od sobote na nedeljo, a od nje ne pričakujejo posebnih uspehov

PARIZ, 15. marca. r. O polnoči med soboto in nedeljo se je pričela izvajati tako dolgo napovedana mednarodna kontrola ob španskih mejah in vzdolž španske obale. To kontrolo vrši 80 vojnih ladij Anglije, Francije, Italije in Nemčije, ki so v nedeljo jutraj bile v vodah, kakor jih je določil in razdelil londonski odbor za nevtralizacijo. V nedeljo se je začela izvajati kontrola v 11 nevtralnih lukah, v katerih se morajo ustaviti in podvreči kontroli vse v španske luke namenjene ladje. Londonski odbor je države, ki sodelujejo pri tej kontroli, že dva dni poprej pozval, naj pripravijo in spravijo na določena mesta svoje vojne ladje. Vojne ladje ne smejo biti v španskih vodah in se smejo zadrževati samo izven določene španske cone ter od tod kontrolirati špansko obalo. Tudi sicer je vsa kontrola urejena tako, da od nje ni treba pričakovati kakih posebnih uspehov. Zaradi te kontrole španska državljanska vojna ne ke one stranke, ki z njo simpatizirajo in namreč zelo omejene pravice; v nobenem pogledu ne smejo izvajati kake blokade. Če bi na primer kak sumljiv parnik, namenjen v špansko luko, na poziv kontrolnih ladij ne hotel pristati ali ne pustil pregledati svojega tovora, nanj ne smejo pristati, marveč ga morajo mirno pustiti daleč.

O takem primeru morajo samo obvestiti londonski odbor. Španske vojne ladje imajo pravico, da lahko neovirano pasirajo kontrolni kordon. V praksi se bo to pač izvajalo tako, da bodo ti mednarodni kontrolorji zatijali oči, če bo šlo za parnik, ke one stranke, ki z njo simpatizirajo in da bodo ustavljali le nasprotnika. Madridska vlada je večerj izročila tajništvu Društva narodov nolo, v kateri opozarja na to, da nameravajo italijanske in nemške vojne ladje, ki sodelujejo pri kontroli, celo aktivno sodelovati z generalom Francim in napasti Valencijo in Barcelono v trenutku, ko bo general Franco začel z novo ofenzivo na Madrid.

Uspešnejša utegne biti kontrola na kopnem. Francosko-špansko mejo kontrolira 250 mednarodnih komisij, ki so naslanjene vzdolž meje ter so deloma stalne, deloma pa sletetec. Že v soboto popoldne so bili vsi člani komisij na svojih mestih in se je začela kontrola izvajati točno o polnoči. Manj uspešna utegne biti kontrola na špansko-portugalski meji, kjer so samo Anglija, a še ti redko poselani, dočim je ostala kontrola v rokah Portugalcev, ki pa so kakor znano, zvesti zavetniki generala Francosa. Rusija je pod takimi okolnostmi odklonila sodelovanje pri kontroli, ki je samo pesek v oči mednarodni javnosti.

Francoska skrb za Tunis

Vzmemirjenje v francoskih krogih zaradi Mussolinijeve afriške turneje

Pariz, 15. marca. o. Listi naglašajo, da pomeni Mussolinijevo potovanje v Libijo v trenutku, ko so se na Sredozemskem morju pričele vojne vaje italijanskega in angleškega vojnega brodomorja, zelo resno demonstracijo. Tudi Francija nima od nove italijanske diplomatske akcije, ki se je očividno inavgurirala s to Mussolinijevo potjo v Libijo, pričakovati ničesar dobrega.

»Viceleir primerja glede na to položaj v italijanskih in francoskih severnoafriških kolonijah. V Libiji vladata mir in red, v Tunisu pa se neprenehoma vrstijo krivi epizode ter narašča med domačim prebivalstvom nezadovoljstvo s francosko upravo. Italijanski režim je vsaj glavni del libijskih domačinov pridobil zase, v francoskih severnoafriških kolonijah pa se pravkar organizirajo fronta domačinov, ki napoveduje hudo borbo proti Parizu.

Tudi »Ere Nouvelle« poudarja, da noben Francoz ne more ostati indiferenten glede na Mussolinijev obisk v Libiji, če mu je kolikaj za severnoafriške kolonije. Nova italijanska imperijalna cesta v Libiji bo napravila mogočen vtis na domače prebivalstvo.

Pojtika, ki jo sedaj Italija izvaja v severni Afriki, ne more več ostati v okviru samozadovoljive, ki jo je Italija napovedala po zaključeni vojni v vzhodni Afriki, nego je pričakovati, da se bo Italija sedaj pričela pripravljati za osvojitve francoskega Tunisa. S takimi načrti so se igrali italijanski politiki že pred leti in Lavalov sporazum z Mussolinijem je prinesel le začasno ureditev spora. V dobrem letu dni ho natek rok, v katerem se morajo tuniški Italijani odločiti za izselitev ali pa naturalizacijo. Najmanj, kar upajo Italijani, je podaljšanje tega roka, tako da bodo lahko še poglobili svojo akcijo, na podlagi katere bi lahko nekoga dne proglasili Tunis za svoje neposredno interesno področje.

»Republique« opozarja Italijo, da gradi svoje načrte proti Angliji na zelo nesolidni podlagi, ker se zanaša na Nemčijo, ki pa je vse preveč vezana na Anglijo, da bi bila lahko na razpolago Italijanom v primeru resnega spopada z Veliko Britanijo na Sredozemskem morju.

Prisilni delavski oddelki za demonstrirajoče študente v Bolgariji

Sofija, 15. marca. AA. Svočje sode ponovile študentske demonstracije v centru mesta, kjer so demonstrantje skušali postaviti govorniško tribuno prav pred student-skim domom. Nekaj policijski agent je prišel streljati v zrak, da bi tako prestrašil množico. Eden od strelcov pa se je odbil od zida in lažje ranil nekega študenta v nogo. Vlada je izdala komunikle, v katerem je naglasila, da bo za vsako ceno preprečila ponovne neredne. V skrajnem primeru bo dala za daljši čas zapreti univerzo. Vse študente pa bo uvrstila v kadre za prisilno delo. Agitacija sedaj že ni več resnejšega značaja.

Vojvoda Windsorski se bo nastanil na Koroškem

Pariz, 15. marca. AA. (Havas) Današnji »Jour« poroča iz Londona, da se bo windsorski vojvoda poročil z go. Simpsonovo v Franciji v nekem gradišču v bližini Rouena in sicer 10 dni po kronanju Ni. Vel. kralja Jurja VI. List pristavlja k temu poročilu: Zaprta se ni znano, ali je gornje poročilo točno. Znano je, da je vojvoda Windsorski odredil, naj prično popravljati grad grofa Münsterja na Koroškem.

Napredovanja

Beograd, 15. marca. AA. S sklepom prometnega ministra so pri ravnateljstvu ljubljanskega železniškega ravnateljstva napredovali: v 8. skupino Josip Verbošek, Oton Zupan, Marija Knjaž, Julijana Poganičnik, Antonija Šuler, Pavle Poznič, Karol Simončič, Ernest Štrajnar, Balog Šandor, Emilijan Burger, Alojzij Hajnrihar, Fedor Obersnel, Janež Her; v 9. skupino: Marija Stropnik, Jal Evgen, Koštilj Josip, Josip Zupancič, Matjev Sever, Karl Dolenc, Jožef Mrak, Karol Arhine, Josip Hvale, Franjo Bertonec, Alojzij Kermelj, Franc Perko, Anton Snaj, Gregor Pavlin, Maksimilijan Osredkar, Leg vart Alojzij, Prosen Ciril, Zalokar Kacijan, Kušar Francišek, Jerše Ivan, Frajtag Matje, Benedičič.

Vremenska poročila

po stanju z dne 15. III. ob 7. uri jutraj. Planica-Slatina: 2. pada dež in sneg, 35 snežga, mala skalnica uporabna. Kranjska gora: 2. barometer se dviga, pada dež in sneg 15 južnega snega. Vršič-Krnja: 180 oserjenega snega. Pokljuka: —1. oblačno, 10 mokrega snega na 80 podlaze, mala in srednja skalnica uporabni. Moziška koča: jasno, 90 južnega snega. Koobekov dom Korošica: jasno, 200 snega.

Politični obzornik

Dr. Maček namerava odstopiti?

Štbeniška »Tribuna« poroča iz Splita: »Zatruje se, da namerava dr. Maček z ozirom na svoje zdravstveno stanje v kratkem po svojem povratku iz Avstrije po nasvetu zdravnikov-specialistov odločiti svojo vodilno vlogo v bivši hrvatski seljaški stranki. On bi bil izvoljen za častnega predsednika, a na njegovo mesto bi prišel sveži in odpornejši inž. Avgust Košutič, katerega svetovalec bi naj postal dr. Krnjevič, ki sedaj živi v inozemstvu. V koliko je ta zadnja vest točna, ne moremo ugotoviti, ali ta vest se z vso upornostjo širi prav med prvaki bivše hrvatske seljaške stranke. — Vest, ki jo je objavila »Tribuna«, ni bila doslej še od nobene strani potrjena, zato jo je treba sprejeti z vso previdnostjo.

Hrvatski klerikalci jadikujejo ...

»Hrvatska Straža«, znano klerikalno glasilo, se brdiko pritožuje radi sistematične protiklerikalne agitacije gotovih mačkovskih poslancev. Na shodu v Lukinu v okraju Glina je imel v nedeljo 7. t. m. shod prof. Findrich iz Zagreba. Kakor poroča »Hrvatska Straža«, je Findrich izjavil med drugim: »Hrvatski kralj Tomislav je bil neuk in nepismen človek, zato so ga imeli popolnoma v rokah velikiši. Ti so tudi izvrševali kraljevsko oblast. Z medsebojnimi prepripi, spori in borbami so povzročili propast države. To so bili prva pokvarjena gospoda, a kasneje do danes so te gospodi sledili drugi pokvarjenci, a to so popli, odvnetiki, gostilničarji in trgovci. Katoliška akcija in Krizarji so to popovska stranka. Po vaseh se ne sme trpeti Katoliška akcija.

V vasi se ne sme puščati gospode, ki prihaja iz mest. Ako se koga opazi, ga je treba takoj ustaviti in vprašati, čemu je prišel in kaj hoče. Vse to je treba takoj sporočiti predsedniku krajevne organizacije, da na to ukrene, kar se mu zdi potrebno. — Ne vemo, v koliko je poročilo »Hrvatske Straže« točno, eno pa je čisto gotovo, da se opaža v zadnjem času v vrstah takozvanega hrvatskega narodnega pokreta močan protiklerikalni odpor. Zato so tudi hrvatski klerikalci postali zadnje tedne mnogo krotkejši, kakor so bili še nedavno tega.

„Sramota je splošna“

Novosadski »Dan« objavlja članek, v katerem pravi med drugim: »Sramota naša je splošna, da se še vedno razpravlja vprašanje so li Srbi, Hrvati in Slovenci en narod ali trije narodi in to 19 let po osvoboditvi in uedinjenju. To vprašanje je treba enkrat za vselej dati z dnevnega reda. To vprašanje ni danes usodne važnosti, ker je mnogo dosti važnejših vprašanj, o katerih nihče ne razpravlja in ki jih nihče ne rešuje.«

Organizacija JNS v Skoplju

V Skoplju je priredila mestna organizacija JNS dobro uspeši sestanke, ki se ga je udeležilo izredno veliko število stranknih pristavec. Po referatih o delovanju stranke in o političnem položaju so se vršile volitve novega odbora stranke organizacije za mesto Skoplje. Za predsednika je bil izvoljen stavnik Nikola Stojiljković, za podpredsednik trgovec Branko Galč, za tajnika odvetniški kandidat Ivan Bačević, za blagajnika pa pekovski mojster Andra Petrovič. Novi odbor bo izvršil reorganizacijo stranke v Skoplju in izvedel strankino organizacijo po vsej vardarski banovini.

Ivan Kuralt

Ljubljana, 15. marca. V Domžalah je večerj ob pol 7. jutraj za vedno zatisnil oči splošno znani in ugledni industrialec, lastnik valjčnega mlina g. Ivan Kuralt. Pokojni, ki je dosegel starost 63 let, je že dolga leta bolehal na jetrih, pa je bolezen premagoval z velikim samozatajevanjem na eni in s krepko voljo do življenja na drugi strani. Šele zadnji čas je klonil ter je moral ostati v postelji, dokler ga ni smrt rešila trpljenja.

Pokojnik je bil izvrsten gospodar in je že v zgodnji mladosti razvil veliko podjetnost. Kasneje je svoj industrijski obrat še povečal in moderniziral, tako da slov današnji njegov valjni mlin v vsej domačinski okolici in daleč po Sloveniji kot eno najsolidnejših podjetij mlinarske stroke. Pokojni je bil izredno dobrega srca ter je veliko žrtvoval zlasti v dobrodelne namene. Zapuščata sina Ivana, ki je očetov naslednik v podjetju, dalje hčerko Marijo poroč. Svetlinovo, brata Franceta v Ameriki ter tri vnuke in vnujke. Pogreb pokojnega Ivana Kuralta bo jutri popoldne ob 15.30 iz hiše žalošni na domačisko pokopališče, kjer bo počival poleg svojih, pred njim umrlih dragih. — Vriemu možu bodi ohranjen najlepši spomin, žalujočim ostalim pa naše najkrajnejše sožalje!

Curli, 15. marca, Beograd 10.—, Pariz 20.15, London 21.45, New York 438.875, Bruselj 73.95, Milan 23.075, Amsterdam 239.90, Berlin 176.50, Dama 90.35 — 37.80, Praga 16.30, Varšava 86.20, Budapešta 10.35

Generalu Francu primanjkuje hrane

Vse je šlo za orožje in municijo, doma pa nimajo kaj jesti

Berlin, 15. marca. r. »Berliner Börsenzeitung« poroča iz Salamance, da ima general Franco velike težave s preskrbo hrane za svoje čete in da je dovolj iz zaledja popolnoma odpovedal. List pravi, da je to predvsem posledica zgrešene politike generala Francosa, ki je dopustil, da se vse, kar je kolikaj vredno in kar se lahko spravi v denar, izvaža iz Španije za kritje naročil vojnih potrebščin, doma pa sedaj že vsega primanjkuje. Do zvečer je še daleč in je vprašanje, če se Francova akcija ne bo zlomila haš na vprašanju prehrane. Revizije živili, ki se prakticirajo zadnje čase, so izzvale med prebivalstvom hudo kri in general Franco mora velik del svojih čet pustiti v zaledju, da prepreči nemire.

Vladna poročila

Madrid, 15. marca. AA. Havas: Odbor za obrambo Madrida je sročil objavil, da so vladne čete zavzele nekaj zemljišča na odseku pri Jarami in Guadalajari. Ujetih je bilo večje število Italijanov. Sestreljenih je bilo troje sovražnih letal.

Vladne čete so večerj popoldne zavzele vas Val de Anjeras na fronti pri Guadalajari. V borbi na tem odseku je bilo sestreljenih četrto nacionalističnih letal in dvoje vladnih letal.

Mesarji in klobasičarji so zborovali

Za znižanje tržnine in zvišanje uvoznine na tuje mesne izdelke

Ljubljana, 15. marca. V dvorani OUZD so se vršila večerj dopoldne dobro obiskana redna letna skupščina Zdrženja mesarjev in klobasičarjev v Ljubljani. Zbor je otvoril predsednik Zdrženja g. Franc Zaic, ki je pozdravil tovariša in zastopnika zbornice za TOI, podpredsednika g. Ivana Ogriča ter zastopnika mestnega poglavarstva g. dr. Frelichla. Predsednik je pa poročal o delu v Zdrženju med letom in se dotaknil nekaterih prejšnjih vprašanj, ki za mesarsko obrt v Ljubljani še niso urejena. Gre v prvi vrsti za znižanje tržnine in zvišanje uvoznine za mesne izdelke v mesto izven mestnih meja.

Tajniško poročilo je podal g. Pavle Dolinšek. Ljubljansko Zdrženje šteje že blizu 150 članov. Lani je bilo mnogo mesarskih obrti odjavljenih, nekaj jih je bilo črtanih več je bilo prenešenih in so mnogi moštiri ustanovili podružnice v raznih delih mesta. Vajeencev je bilo prijavljenih Zdrženju 72. pomočnikov pa 171. Lani v maju je bila uveljavljena uredba o določitvi razmerja števila vajeencev napram številu pomočnikov v obrtnih podjetjih. Po tej uredbi sme mojster, ki dela sam ali z enim pomočnikom, imeti samo enega vajeenca. Če dela z 2—5 pomočniki, sme imeti dva vajeenca, pri 6—10 pomočnikih sme imeti tri vajeenca, ako ima pa več kot 10 pomočnikov, ima lahko štiri vajeenca, več pa v nobenem primeru ne.

Zdrženje je prišlo lani več ovadbradi šušmarstva in drugih obrtnih prestopkov. Ovadne so bile poslane na mestno poglavarstvo ki je v nekaterih primerih postopalo precej strogo.

Ker se obeta nov zakon o življenjskih potrebščinah je Zdrženje zaprosilo Higijenski zavod, naj z obranavanjem prijav o prestopkih proti pomanjkljivim določilom za izvrševanje zakona o nadzorstvu nad živili počaka, dokler ne stopi v veljavo nov zakon. Mesarski mojstri so že itak močno prizadeti z zadnjim zvišanjem pro-

metnega davka, z zvišanjem cen klavne živine itd., zato je treba storiti vse, da se jim ne naprtijo še novi stroški.

Zdrženje je lani v vsakem pogledu zastopalo interese svojega članstva in trkala na vrata povsed, toda uspehi niso bili vedno zadovoljivi. S podvojenim silo ho treba delati v bodoče v pravem tovarškim duhu složnosti. Kmetu je dana zaščita glede odplačevanja dolgov, zaščiten so tudi banke, toda na dolgove obrtnikov nihče ne misli. Konkurnzi in prodaje so na dnevnem redu. Nujno potrebno je, da se zgrajeno merodajne oblasti in napravijo konec temu nevdržnemu stanju. V Ljubljani je število mesarskih obratovnih previsoko in so prekoračene krajevne potrebe. S tem se ustvarja pretirana nelojalna konkurenca, na čemer podjetja in sicer stare obratovnalnice propadajo. Olajšanje davčnih bremen, omejitev izdajanja pooblastil za izvrševanje mesarskega obrta, pobijanje šušmarstva in nelojalna konkurenca bo tudi v bodoče naloga združenja.

P. tajniškim poročilo je razvila živahna debata glede predloga o znižanju tržnine in zvišanju trošarine na uvozne mesne izdelke. Baš tu obščitno ljubljanski mesarji obremenjeni z najrazličnejšimi dajatvami, najhujšo konkurenco ker silijo na ljubljanski trg čez mestne meje cenejši zunanji mesni izdelki. Njih produkti zlahka konkurirajo, ker niso obremenjeni s tolikimi dajatvami kakor mesarji v mestu. Ker oni nič ne prispevajo v mestno blaginjo, je vsekakor dolžnost mesta, da v prvi vrsti zaščiti svojega obrtnika. Glede klavniče je bilo sklenjeno naj ostane statut za odpiranje in zapiranje v veljavi, kakor je bil doslej. Debatte glede gornjih sklepov so se udeleževali številni člani, ravno tako debato o predlagani kolektivni pogodbi, glede katere je bil storjen sklep da se odstopi od pogajani. Obravnava se se še nekatera interna vprašanja mesarske obrti, nakar je bil občni zbor zaključen.

Nov ljubljanski proračun

V soboto zvečer je ljubljanski mestni svet ob odsetnosti opozicije soglasno odobril novi proračun mestne občine za 1. 1937-1938

Ljubljana, 15. marca.

Ljubljanski mestni svet je imel v soboto zvečer proračunsko sejo. Po otvoritvi je župan dr. Adleščič poštill najprej spomin pokojnega magr. Toma Župana, častnega meščana ljubljanskega.

Exodus opozicije

Pred prehodom na dnevni red, ki razpravi o proračunu mestne občine za 1. 1937/38, se je javil k besedi m. s. dr. Korun, da poudari, vendar pa mu je župan ni hotel dati in je nadaljeval svoj govor o smernicah novega proračuna.

Po svojem nagovoru je župan dal besedo poročevalcu finančnega odbora načelniku prof. Dermastju.

M. s. dr. Korun je ponovno prosil za besedo, da poudari, vendar pa je župan to odklonil, češ da je že dal besedo poročevalcu in da bodo lahko potem vsi govorili. Zato je dr. Korun izročil županu pismo izjavo, ki so jo podpisali razen njega m. s. Kralj, Likar, dr. Bohinjec in Černe, nakar je vsa petorica zapustila dvorano.

Izjava manjšine

Izjava, ki so jo hoteli prečitati in so jo nato pismo podali dr. Korun in tovariši, ugotavlja najprej, da so podpisniki prejeli proračunski predlog, ki se danes razpravlja, šele predvčerajšnjim. Da bi imeli vsi mestni svetniki možnost podrobno proučiti obsežni proračunski elaborat, zavzeti namreč njemu svoje stališče in staviti v proračunski debati potrebne predloge, so že pred dnevi prosili g. župana, naj ne skliče proračunske seje pred ponedeljkom 14. t. m. Kljub temu je g. župan sklical sejo že za danes. S tem je bilo članom manjšine onemogočeno, da bi mogli pri proračunski razpravi sodelovati tako, kakor smatrajo za svojo dolžnost in kakor zahtevajo interese ljubljanskega prebivalstva. Morebitni izgovor na kratak čas ne drži, saj je predsedstvo mestne občine brez potrebe za vladavalo predložitev proračuna, ki je bil tudi finančnemu odboru dostavljen šele v začetku tega meseca. Če proračun takrat ni bil nujen, ne more in ne sme biti nujen v trenutku, ko izreka o njem svojo končno besedo mestni svet.

Podpisniki pravijo dalje, da vidijo v postopanju g. župana omalovaževanje pravice in dolžnosti članov mestnega sveta, kar škoduje izbrni in temeljiti obravnavi proračuna ter potrebni kritiki občinskega gospodarstva in občinske politike. Člani manjšine protestirajo proti takemu postopanju in se proračunske razprave ne bodo udeleževali, ker ne morejo prevzeti niti formalne niti moralne odgovornosti za proračun, ki ga večina od njih ne pozna.

Izjava se zaključuje z zahtevno, naj »dobe ljubljanski volilci čim prej priliko, da v svobodnih volitvah s tajnim glasovanjem izvolijo mestni svet svojega zaupanja, kajti današnja večina v tem svetu zaupanja večine ljubljanskega volilstva in prebivalstva ne uživa.«

Poročilo finančnega odbora

Načelnik finančnega odbora prof. Dermastja je podal najprej obširno zgodovino sestave proračuna in pojasnjeval zakaj se je predložitev zakasnila. Delo za proračun se je začelo 14. julija 1936, ko je župan izdal okrožnico mestnim uradom, naj do 15. septembra predložijo proračune posameznih oddelkov. Ti podatki so prišli končno šele 18. decembra, med zamudami je bil predvsem socialno-politični oddelek, 24. decembra se je sestavil prvi snutek proračuna, ki je izkazoval 122.392.000 Din izdatkov in 104.420.000 dohodkov. Ta prvi snutek je revidiral ožji odbor, sestavljen iz predsednika in podpredsednika občine, načelnika in podnačelnika finančnega odbora in finančnega referenta mestne občine. Pri tej reviziji so črtali izdatkov nad 25 milijonov Din, tako da izkazuje končni proračun 99.029.377 Din. Dne 8. marca se je končalo delo za sestavo proračuna, ki ga je protuvet nazadnje še finančni odbor od 26. februarja dalje. Navidezno je proračun napram lanskemu manjši za okrog 4 milijone, kar pa je posledica tehnične in formalne preureditve proračuna. Glavna izprememba je v tem, ker je mestni vodovod, ki se je doslej vodil samostojno, prevzel gradbeni urad, s čimer odpade ta priznavašina in upravni prispevek mestni občini, kar znaša okrog 7 milijonov.

Proračun se je dejansko zvišal napram lanskemu za 2.434.238 Din. V glavnem so zvišani izdatki za socialno skrbstvo, ostali povečani za odpade na gradbeno stroko.

O dohodkih je poudarjal referent, da se dosedanja občinska doklada 60 odstotkov na vse državne neposredne davke ni izpremenila, ker so potrebe splošno socialnega značaja tako velike, da je sploh vprašanje ali bo prišlo znižanje te doklade sploh kdaj na vrsto. Zavračal je očitke, da bi bil odstop 15% od odmerne podlage nepravilen, ker je po njegovem dvomljivo, ali bo dohodek presegel pričakovani znesek.

K razpravi o proračunu se je prijavilo 12 govornikov. Po ekspoziciji načelnika fin. odbora je župan ob 20.40 prekinil sejo in se je nadaljevala ob 21.45.

Debatu o proračunu je otvoril

Podžupan dr. Ravnihar

ki je v početku omenil, da sicer nima glasovalne pravice, da pa hoče vendarle izreči nekaj pripomb. Zakon o mestnih občinah pozna dvojje podpredsedništvo. Prvi podpredsednik nadomestja predsednika, kadar je zadržan, podpisuje akte za predsednika ali pa po njegovi odredbi. Ta podpredsednik je član mestnega sveta in vzet iz vrst mestnih svetnikov. 4. odst. § 81 zakona o mestnih občinah pa določa tudi drugega podpredsednika, ki so mu določeni posebni posli s predsedniškega področja. Ta podpredsednik izvršuje svoje posle samostojno in podpisuje akte v svojem imenu kakor predsednik. Komentar zakona o občinah podba Majcen imenuje drugega podpredsednika pomočnika. On ni občinski svetnik in je izven občinskega sveta ter je na kandidatski listi, če so volitve, posebej označen kot podpredsednik. Ta podpredsednik lahko vodi seje mestnega sveta, ne more pa glasovati. Sedanja imenovanja mestni svet ima 54 članov, kolikor bi jih bilo treba voliti, razen tega pa sta bila še imenovana predsednik in podpredsednik, torej podpredsednik in naj bi imel poseben delokrog. Go-

vornik se smatra zato za podpredsednika pomočnika, toda brez portfelja, kar ni bil deležen zaupanja, da bi se mu poverili kakšni posli. Ne gre pri tem za rekrutacije, navaja samo suha dejstva za utemeljitev teze zakaj ne more glasovati za proračun niti proti.

Nadalje je omenil, da se je lanski proračun imenoval sanacijski, saj je predsednik dejal, da je treba sanirati ramena v mestnih finančnih da je treba plačati vse obveznosti itd., ter je bil zato zvišan za 12 milijonov Din. Zvišale so se doklade od 45 na 60%, zvišala vodarina itd., da se je dosegel omenjeni višek. Zato se danes nasprotno postavljajo vprašanje, zakaj je novi proračun zopet zvišan, če smo lani dosegli višek in plačali obveznosti. Na to vprašanje ni težko odgovoriti. 1. Treba je ugotoviti, da z viškom 12 milijonov niso bile plačane vse bivše obveznosti, ki so ostale pridržane tudi za letošnji proračun. 2. Velik del viška je šel na račun izplačil za priključne okoliske občine. Priključitev okoliskih občin je bil drag eksperiment za prejšnji pomeirji mestne občine, ne da bi na drugi strani zadovoljili okolice. 3. Potrebno modernizirati vodovodno in električno omrežje v vseh pridobitvah sodobne komunalne politike naraščajo stalno. Zato je čisto jasno, če kažejo vsi proračuni naraščajočo tendenco. Ne smemo se vdati iluzijam, da jih bomo mogli znižati, ker bodo potrebne vedno naraščale. To vidimo tudi iz dolgov, ki rastejo z vsakim letom. Še v decembru l. 1933. so znašali vsi dolgovi mestne občine 147.444.000 Din, 31. marca l. 1935 148.450.000 Din, danes pa znašajo skupno že 192 milijonov. Glede na obsega izmed teh dolgov se ne more reči, da bi bil neutemeljen, ker so bili po večini vsi namenjeni za nove investicije, saj je znano, da je treba vse izredne izdatke kriti iz kreditnega gospodarstva. Tudi letošnji proračun izkazuje nekaj novih dolgov, tako za povečanje Delavskega doma 1.700.000 Din in za zgraditev mlinske veže 2.000.000 Din. Res je zadolžitev dosegla visoko mero in je gotovo, da bodo tudi vse kasnejše občinske uprave očitale prejšnjim, zakaj so se toliko zadolžile in odvzele naslednjim možnost večjega udejstvovanja. Taki očitki pa so depresivni, če se premotro od blizu. Prav je, da se izdatki prilagode dohodkom in ne narobe. Dohodki predstavljajo mejo, preko katere se ne smemo za dolževati, toda stvar ni preveč tragična. Dolgovi se amortizirajo in v par letih bo nekaj dolgov že plačanih. Plačan je že dolg banovini za Auerspergovo palačo, L. 1941. bo amortiziran dolg za regulacijo Ljubljane, l. 1943. pa 6% obligacijsko gradbeno posojilo ter bo izpadla iz proračuna anuiteta 2.972.000 Din, kar bo dalo mestni upravi možnost za nova posojila. Govornik je nato grajal, ker mestnemu svetu ni bil predložen točen pregled, koliko dolgov imajo posamezna mestna podjetja, kakor se je to zgodilo za mestni zbirališče. Pri pregledu dolgov se zdi neumestno, ker so se najemali pri Mestni hranilnici za dolgo dobo 50 let, vendar pa so bili tedaj drugi časi in je Mestna hranilnica ponujala posojila, ker jih je imela dobro plasirana.

Drug očitke se tiče osebnih izdatkov. Število osebja narašča z vsakim letom in je naraslo tudi letos. L. 1931/32 je bilo 632 mestnih uslužbencev, l. 1934/35 718, leta 1935/36 770, v tekočem letu jih je 853, 83 več, za prihodnje leto pa jih je predvidenih 899, torej 46 več. Delo se širi in se ne more reči za nobenega uslužbenca da bi ne bil polno zaposlen. Da je bilo potrebno povečanje števila uslužbencev, dokazuje tudi sedanjost mestni svet, ki ga je povečal lani pa tudi letos, razen tega pa se toži, da imajo nekateri oddelki premalo osebja. Tudi to ni nesreča, ker je Ljubljana kot prvo slovensko mesto poklicana, da zaposluje slovensko inteligenco. Nameščenci in delavci razen tega svojih prejemkov ne nosijo v hranilnico, temveč jih trošijo, kar pride zopet v prid trgovini in obrti in se končno vrača v mestno blaginjo. Nujno pa bi bila potrebna sistemizacija mestnih uslužbencev, da bi se mogli sestavljati točni proračuni za osebne izdatke.

Mnogi izdatki gredo v marsikaterem pogledu na račun prestiža Ljubljane, ki je sedež banovine, kulturno in gospodarsko središče Slovencev in ena izmed treh prestolnic naše države. Zadovoljiti moramo marsikatero potrebo, ki so v korist vsem Slovincem in vsej banovini. Veliko postavko predstavljajo izdatki za socialno skrbstvo. V ta namen izdaja Ljubljana 6,18 % svojega proračuna, Maribor 5 %, Beograd 2 %, Zagreb 4 %, Sarajevo 4,5 %, torej vsa druga mesta manj kakor Ljubljana. K tem izdatkom v znesku 6 milijonov 120.000 Din pa moramo priložiti tudi izdatke za narodno zdravje 1.384.000 Din, kar da skupaj 7.505.000 Din. To so samo stvarni izdatki, ker je osebnih še posebej 1.024.000 Din, torej vsega skupaj 8.559.000 Din, kar predstavlja 8,5 % celotnega proračuna. Imamo pa še v drugih partijah postavke, namenjene za socialno skrbstvo, tako za mestno delavsko zavarovalnico, za kopalnice, karitativna društva in podpore, prispevek državnih bolnišnic, tako da sega celotna vsota preko 10 milijonov, več kakor 10 % vsega proračuna. Karitativnost je v Ljubljani visoko razvita, toda vse delo je razcepljeno, neenotno, in bi bilo treba problem zajeti v celoti. To more storiti samo kollektiv kakor mestna občina, ki mora pritegniti k temu delu vse prebivalstvo. Potrebna bi bila predvsem diferenciacija, da bi bili premožnejši sloji bolj obremenjeni, dočim so danes vsi enako prizadeti.

Pri tem je treba opozoriti na aktualno vprašanje naše državne bolnišnice ter naj mestni svet tudi v bodoče podpira akcijo za njeno razčiščenje. Mestna občina je močno obremenjena z izdatki za prenešene delokroge. Zato bi morali nekoliko bolj pritiskati na državo. Mestna občina plačuje za policijo milijon Din, za vzdrževanje poslopja sreskega načelnika pa 25.000 Din na leto, čeprav je to sresko načelstvo namenjeno okolici in ni ma Ljubljana z njim nobenega opravka. Za državno bolnišnico prispeva 600.000 Din. Kljub vsemu Ljubljane ne tišijo toliko mestne davčnice kakor banovinske doklade sreskega mestnega odbora, ki bodo znašale 12 %. Ljubljana plačuje sreskemu mestnemu odboru ca. 2 milijona Din na leto, dobi pa v zameno le 800.000 Din.

Ljubljana mnogo trtjuje za okolico in zato ni nepravilna zahteva, naj se v tem pogledu čim prej osamosvoji in dobi svoj lastni cestni odbor. (Odobravanje)

Kar se tiče banovinskih doklad je govornik že v banovinskem svetu ugotovil, da je dravska banovina močno pasivna pokrajina in hudo zapostavljena od države, ker ne dobi od nje tolikih doprinosov kakor druge banovine. Naša banovina dobiva iz skupnih banovinskih fondov letno dotacijo 8.700.000 Din, vse druge banovine pa po 18 do 26 milijonov, tako da lahko smisla svoje davčnice na minimum. Dočim znaša dotacija dravske banovine iz skupnih banovinskih fondov le 9 % lastnih banovinskih davčnih predstavila n. pr. v vrbski banovini dotacija kar 250 % letnih banovinskih davčin. Upajmo, da se bo posrečila v tem pogledu temeljita remedura.

Ljubljana plačuje poleg 60 % mestne doklade na državne neposredne davke še 55 % banovinske doklade in 12 % cestne doklade, skupaj 127 % brez drugih davšin, kar je vsekakor preveč. Zato je povsem umestno štedenje in se morajo v proračunu določeni izdatki smatrati kot maksimalni.

Najboljši izhod bi bil, ako bi se Ljubljani v Zagrebu priznalo iste ugodnosti vsaj v finančnem pogledu, kakor jih ima Beograd, ki tvori sam zase banovino. Potem bi padle doklade od 127 % znatno pod 100 %.

Nadalje bi bilo treba pomnožiti število prebivalstva na mestnem ozemlju, kar bi povečalo davčno kapaciteto. Pritegniti bi bilo treba naseljevanje ne samo industrije, temveč tudi zasebnikov, ki bi gradili, za kar pa jim bi bilo treba olajšati bremena vsaj v prvi dobi tako s povenitvijo električne neta toka, vodarine, uvoznice i. t. d.

Te besede so bile izrečene v korist Ljubljane in naj se v tem smislu tudi sprejmejo.

Govorniki večine

M. s. Smeruz je bil bavil z razmerami v mestni delavski zavarovalnici, za katero je določenih v proračunu 328.000 Din za sanacijo starostnega zavarovanja, o katerem je dejal, da je temeljelo od vsega početka na napačni kalkulaciji. Mestni delavci imajo namreč svojo delavsko zavarovalnico in plačujejo v njen fond prispevke, dočim nimajo uradniki nobenega fonda, po govornikovem mnenju pa bo treba ugrizniti tudi v to jabolko ter odpraviti dvojno mero.

M. s. Sušnik se je bavil z razmerami v mestnem pogrebem zavodu.

M. s. Musar se je zavzemal za to, da bi se podpora, namenjena za obrtniške vajence, izplačala predvsem Vajeniškemu domu v Kersnikovi ulici, m. s. Borštini pa je predlagal, naj se vse vožnje za mestna podjetja oddajo mestni pristavi pod pogoji § 135 zakona o mestnih občinah.

M. s. Vider se je bavil s socialnim skrbstvom ter je trdil, da je opozicija zapustila sejo samo zato, ker ni imela poguma, da bi glasovala proti proračunu.

M. s. Kozamerik je trdil, da gre pri pritožbah iz vrst prebivalstva priključeni občin le za osebno politiko. Ako bi se hotel vodarina pobirati po dejanski porabi vode, bi ne znašala 3 Din za m³ kakor prej, pač pa 5 Din, če bi se hotel doseči isti dohodek. Končno se je izjavil proti previsokim gradbenim taksam.

M. s. Novak je trdil, da se sistemizacija uradništva zato ni izvršila pod prejšnjimi upravami, da so lahko natrpali mestni magistrat z nekvalificiranimi uslužbenci. Personalno-pravni odbor je sedaj pripravila, vendar pa se ne more zahtevati, da bi izvršil v enem letu, kar drugi v petih niso zmogli.

M. s. Wester je priporočil, naj mestna uprava poskrbi, da bo država čim prej prevzela mestno žensko realno gimnazijo, zlasti pa učne moči, ki so za to že zaprosile. Zavzel se je tudi za čim strožje globoe zaradi prekrškov gradbenih predpisov.

M. s. dr. Kanušič je izjavil, da je sedanja uprava izpolnila dve glavni svoji obljubi, sanirala je mestno gospodarstvo in zgradila temelj za likvidnost Mestne hranilnice. Poudarjal je, da je vladala v finančnem odboru glede proračuna popolna soglasnost, zaradi česar ne uvideva, zakaj je opozicija zapustila sejo.

M. s. dr. Stele se je bavil predvsem z delom kulturnega oddelka ter je napovedal, da bo mestni muzej že v kratkem urejen. Omenil je postavko 100.000 Din za zgradbo prosvetnega doma, kar predstavlja točko, na kateri bi se moglo delo kulturnega oddelka mestne občine osredotočiti. Ljubljana ima mnogo kulturnih in drugih društev, ima ljudsko univerzo, vendar pa manjka koncentracija kulturne akcije. Vseeno je, ali zgradi ta dom Sokol ali kaka druga organizacija, če bo mogel služiti istim namenom kakor v Beogradu dom ljudske univerze, bo tudi mestna občina dobila lepo torišče za smoteno delo.

M. s. dr. Azman je bil glede pobude za prireditve tujcev v Ljubljano, mnenja, da bi bilo treba predvsem poskrbeti za njihovo udobnost, predvsem pa omiliti predpise glede policijske ure, da bi preplašeni tujci ne bežali iz gostiln. Kar se tiče nove tržnice, ne bi bila napačna pobuda, če bi se v to svrhu osnovala posebna družba. Postavka 100.000 Din za prosvetni dom se mu zdi skromna in jo bo treba prihodnjih povečati. Letošnji proračun se mu zdi velik boljše kakor lanski. Spomniti se je treba, s kolikim pogumom je branil lanskega dr. Korun, pa se bo razumelo, zakaj ga sedaj ni tu, zakaj je opozicija odšla s seje.

M. s. dr. Horvat je bil mnenja, da so mnogi govorniki govorili o stvarih, ki ne spadajo v proračunsko razpravo pač pa na kak debatni večer. Večina pozablja, kako ozek je okvir, ki ga določa proračun. Pogledati je treba samo na malenkostne postavke za potrebe gradbenega oddelka. Vprašanja bolnišnice, tržnice, novega magistrata, razvoj cest i. t. d. spadajo še v temno bodočnost. Preden kdo vloži kak samostojen predlog, naj zato pomisli na okvir, ki je določen z raznimi uredbami. Zaključno besedo je imel finančni referent prof. Dermastja, ki je izjavil, da se pridružuje izjavam podžupana dr. Ravniharja, naj se mestna občina izloči iz področja banovinskega obdavčenja, kakor tudi osamosvoji kot sreski cestni odbor.

Glasovanje

Pri glasovanju je bil celotni proračun z urednima in pravilnikoma za izvajanje proračuna soglasno sprejet ob odsetnosti opozicije.

Županov odgovor opoziciji

Župan dr. Adleščič se je nato bavil z odhodom opozicije s seje ter je izjavil, da ni mogel dovoliti ob pričetku seje besede m.

a. dr. Korunu, ker se je moral držati opravilnega reda, ki določa, da se more dati članom mestnega sveta beseda šele takrat, ko so bili vsi predmeti dnevnega reda pravilno obravnavani. Podpisani mestni svetniki niso hoteli počakati, temveč so poslali pismo izjavo. Kar se tiče sklicanja proračunske seje mestnega sveta, je resnica, da so se trije člani finančnega odbora izjavili za soboto, trije pa za ponedeljek. Ker se niso mogli zediniti, so bili za mnenje vprašani še drugi člani mestnega sveta, večina pa se je izjavila za soboto. Vabila so prejel v četrtek 11. t. m., pa ni nihče, do seje sporočil, da je ta doba prekratka za proučitev proračuna. Enako se je postopalo tudi prejšnja leta, ko se je vedno dostavljalo povabilo k seji s proračunom vred dva dni pred sejo. Nihče ni ugovarjal in ustreza to tudi predpisom zakona. Izmi-

ljena je trditve, da je bil proračun predložen finančnemu odboru šele ob začetku marca, ker je imel finančni odbor sejo o proračunu še v drugi polovici februarja. Zamujen ni bil noben dan. Tudi lani se je prav tako postopalo, ko je bil dr. Korun načelnik finančnega odbora. V ostalem sta mestna svetnika Likar in dr. Korun v finančnem odboru glasovala za proračun, danes pa se na javni seji nista upala udeležiti glasovanja. Bistvo izjave je po županovem mnenju na koncu, kjer govori o volitvah. Mnenja je, da v tako važnem času, ko se razpravlja o proračunu, ni umestna taka politična in demagoška izjava.

Nato je župan zaključil ob pol 2. ponoči sejo ter napovedal prihodnjo za četrtek popoldne, ko se bodo obravnavale razne tekoče zadeve.

Naj jim odgovore drugi

Ljubljana, 15. marca

V soboto smo obsodili »Slovenčev« blatenje vsega, kar mora biti človeku sveto. Mislili smo, da bo »Slovenec« molčal, kar bi bilo najpametneje, pa smo se zmotili. Vidi se, da »Slovenčev« gospodarji še niso navili ušes listini, ki so neposredno odgovorni za tako pisanje. »Slovenec« je nam po svoji stari navadi odgovoril z izjavljanjem in zavijanjem. Naš članek je napravil globok vtis na javnost in njegov odmev je nam najboljši dokaz, da smo storili prav, ko smo »Slovenčev« pisanje obsodili in ožigosali v imenu vseh Slovencev, ki še niso izgubili svojega človeškega dostojanstva. Evo, kaj nam piše naš naročnik:

»Zadnje dni zasledujem vašo polemiko s »Slovencem« in vam priporočam, da se ne spuščate več v neenako borbo. Ugajal mi je članek na drugi strani sobotnega »Naroda«. Pisec nam objektivno pokaže moralno propast današnje dobe in se upravičeno zgraža nad sadističnim veseljem nekaterih listov, ki z največjim zadovoljstvom pišejo o pobujanju njihovih političnih nasprotnikov na španskih bojiščih, bodisi tega ali onega tabora in s tem blatiijo človeško dostojanstvo.

Če stopiš mački na rep, zacvili. Prav tako je zaradi tega objektivnega članka v nedeljo zjutraj zacvili »Slovenec« in se s tem v svoji zmedenosti prostovoljno uvrstil med zgoraj navedene krivce. S svojim pristno jezuitskim zavijanjem je »Slovenec« pač prekorajl vse meje dopustnosti. Pogumno je pogotil in prezrl polemiko o evharističnih križih in z njemu običajnim robustnim uvodom takoj prešel k stvari, skler je domal. »Narode« dolži, da agi-

tira za španske boljševice, v isti sapi pa toži, da dela reklamo italijanskemu fašizmu, ki ga razkrinkava, da pošilja v Španijo svoje divizije. Sicer pa vsi vemo, kdo je pri nas najbolj goreč pristaš fašizma. Nadalje modruje »Slovenec«, da je »Narode« glasilo frazmozov, obenem pa previdno zamolči, da sam s svojo puhlo učenostjo

se specializira že več let. Ne gre mu v glavo, zakaj »Slovenski Narod« ne obsoja divljanja boljševiskih tolp v Rusiji, Španiji in Mehiki. To pa ni odgovor na vprašanje. Pri »Slovenčev« gospodji je že tako. Če nima poguma, da bi odgovorila, spleje v svoji bistroumnosti polemiko takoj v drugo smer, kjer je ševelj ne žuli.

Za danes naj zadostuje ta odgovor »Slovenec«. Če pa njegovi gospodarji še ne bodo napravili reda in opozorili podrejenih gospodov, kako in kaj sme pisati katoliški list, bomo jutri postregli »Slovenec« še z nekaterimi ugotovitvami. Nam je ta polemika tako pri srcu da bi jo zelo neradi prezgodaj zaključili, ker je prav potrebno in koristno, da se začne končno tudi pri nas bistriti nekateri pojmi.

Minister Kazasov v Škofji Loki

Škofja Loka, 14. marca. Učiteljsko društvo za škofojski okraj je priredilo v soboto jugoslovanskega bolgarskega proslavo, ki ji je prisostvoval tudi minister g. Dimo Kazasov. Šolsko poslopje je bilo okrašeno z našo in bolgarsko zastavo, risalinca pa s slikami obeh vladarjev, trobojnicami, cvetjem in zelenjem. Slavlje je otvoril pevski zbor učiteljev pod vodstvom šolskega upravitelja g. Korenčana, potem je pa pozdravil goste predsednik učiteljskega društva g. Vojko Debeljak. Za njim je učenec Bozovičar lepo deklariral »Velikonočno«, potem je pa pričel šolski upravitelj g. Zupančič slavnostni govor.

Tedaj so pa vstopili g. minister Kazasov, tajnik JB lige g. Vekoslav Bučar, ga. Vrtančnikova in gđ. Nada Žerjavova. Zborovali so jih navdušeno pozdravili in pred sednik jim je izrekel toplo dobrodošlico, pevski zbor je pa zapel »Bože pravde« in »Šumi Marica«. Za prisrčen sprejem se je zahvalil minister Kazasov, ki je porabil to priliko, da je izrazil svojo trdno vero v zmago slovanstva, bratstva med Jugoslavo in Bolgari ter naglasil važnost učiteljskega dela v vzgoji naroda v slovanškem duhu. Sledil je glasbeni del prireditve, za njim pa pedagoški del zborovanja. V Hafnerjevi restavraciji so med tem postregli gostom, popoldne so si pa ogledali zanimivosti škofojske Loke tako Sokolski dom in znamenite freske v župni cerkvi, G. minister se je zelo laskavo izrazil o Škofji Loki in njeni slikoviti okolici.

Iz Trbovelj

Shod rudarskega delavstva. Včeraj popoldne ob 16. uri se je vršil v tukajšnjem delavskem domu velik shod rudarskega delavstva, na katerem sta poleg pokrajinskega načelnika II. skupine g. Pilberška govorila tudi odvetnik g. dr. Reisman in urednik »Delavske Politike« g. Erzen iz Maribora. Shod je sklical Zveza rudarjev Jugoslavije z namenom, da pripravi delavstvo za volitve zaupnikov II. skupine, ki so danes v rudarskih revirjih. Govorniki so v svojih izjavah med drugim ironizirali akcije nasprotnikov, ki so v nekem letaku napisali, da prihajata dr. Reisman in Erzen trboveljske rudarje krotiti. Zlasti pa so govorniki zavračali načelo stališče nasprotnikov do razredne borbe. Pojasnjevali so pomen institucije delavskih zaupnikov, ki je zakonito zaščitena, govorili so o gospodarski krizi, ki jo je racionalizacija povzročila mednarodni kapitalizem, končno pa so pozvali delavstvo, da glasuje danes v še večjem številu za zaupnike, ki jih je postavila kot kandidata Zveza rudarjev Jugoslavije, kakor pri volitvah v Bratovske skladišce. Shod, na katerem so se zlasti rudarske žame prav dober zabavale, je bil mirno zaključen.

Učiteljsko zborovanje. Včeraj je imelo učiteljsko laškega in litjskega sreza v tukajšnjem Sokolskem domu svoje stanovsko zborovanje. Zbranih je bilo preko 150 učiteljev in učiteljic iz obeh srezov. Zborovanje je vodil predsednik učiteljskega društva za laški srez g. upravitelj Lebar iz Hrastnika, ki se je uvodoma v lepih besedah spominjal pred kratkim preminulega za naše šolstvo zaslužnega ravnanja in nadzornika v p. g. Gustava Vodušca. Nato je imel strokovnjaško znanovno predavanje o moderni delovni sili in metodah modernega sodobnega pouka g. Vrance iz Maribora. Njegova izjava je bila tako temeljita in podprta s praktičnimi primeri, da jih je zbrano učiteljsvo poslušalo z največjo pozornostjo in mu ob koncu izreklo toplo priznanje. Situacijsko

poročilo je podal tajnik učiteljskega združenja g. Metod Kumelj iz Ljubljane, ki se je dotaknil vseh vprašanj, ki zanimajo učiteljski stan. Del učiteljskega, zlasti iz litjskega sreza je odgovoril že z popoldanskim, ostali pa so zborovali še v popoldne, nato pa si ogledali še trboveljske zanimivosti in so se vrnili z večernimi vlaki na svoja službena mesta. Razpoloženje na tem stanovskem zborovanju je bilo vsekokoli tovariško in je prevladovalo vse zbrano učiteljsvo le ena misel, kako si bi v tovariški slogi in stanovski solidarnosti drug drugemu pomagali prebroditi težave današnjih dni.

Beležnica

KOLENDAR

Danes: Ponedeljek, 15. marca katoličani: Klemen.

DANASJNE PRIREDITVE

KINO MATICA: Beethovenova velika ljubzen.

KINO IDEAL: Cigansko dekle.

KINO SLOGA: Orijent.

KINO UNION: Dekliški internat.

KINO MOSTE: Dvigali stroj in Junak nad junaki.

Glasbena Matica: občin zbor ob 20. v Hubadovi pevski dvorani.

Nastop glasbenega otroškega vrta ob 18.15 v mali filharmonični dvorani.

DEZURNE LEKARNE

Danes: Mr. Bakaržič, Sv. Jakoba trg 9.

Ramor, Miklošičeva cesta 20, Gartus, Moste-Zaloška cesta.

Naše gledališče

DRAMA

DNEVNE VESTI

— Obmejna zastava v Hotedršici. Dolgo je srameval drog na naši obmejni postojanki in pričakoval od pravih Jugoslovancev pomoči. Obupno je štrlel proti nebu, tužno se je oziral po mimoidajočih, vendar pomoči ni bilo. Otroci se veselijo velike noči in vstajenja, ker jim starši kupijo nove obleke ali pa vsaj klobuček in se trda zima umika lepi pomladi. Tudi naš obmejni drog je pričakoval nove obleke, ki jo bo za veliko noč tudi dobil. Še teden dni pa se bo oziral ponosno okrog, med tem, ko bo njegova sestra zastava pošiljala srca in v vroče poljube vsem bratom in sestram... Premnogi bratje in sestre bodo zopet upirali svoje oči v njo ter se veselili velike noči. Slovenci smo znani po svoji dobročnosti, vendar pa so med nami mnogi čisto nasprotni srca. Kakor so premnogi pod ravnko Avstrijo, ki naj v miru počiva, se trkali na prsa kot zvesti patrijote, tako se trkajo tudi sedaj, vendar pa nimajo niti treh dinarjev, da bi prispeli k zastavi ki naj bi krasila našo mejo in pošiljala vsem bratom in sestram zadnji pozdrav našega Mučenika: Čuvajmo Jugoslavijo! Marljivo kakor čebela, delajo je Udrženje Četnikov v Ljubljani. Četnik je neomahljiv in gre naprej čepav skozi peklo. Zato se prvi sadovi že kažejo in kakor smo zvedeli, bo ta obmejna zastava že v nedeljo 21. t. m. zaplapolala na naši obmejni postojanki Hotedršici.

— Promocija. V sredo dopoldne bodo promovirani na ljubljanski univerzi za doktorje prava: dr. Zdravko Flis iz Litije, Frano Jenko iz Jame in Alojzij Zorko iz Velikega Mraševa. Čestitamo!

— Počitniške stipendije za českoslovaške profesorje in dijake v Jugoslaviji. Českoslovaško ministrstvo je ustanovilo za tekoče leto več počitniških stipendij po 2000 Kč za srednjošolske profesorje, ki bi hoteli študirati v Jugoslaviji srbohrvaščino in bi se obvezali poučevati srbohrvaščino na českoslovaških šolah ali pa ki jo že poučujejo. Obenem je razpisalo več počitniških stipendij po 1200 Kč za dijake najvišjih razredov vseh srednjih šol in trgovskih akademij, ki so posejali ali še posejajo tečaj srbohrvaščine in ki bi hoteli med počitnicami štiri tedne v Jugoslaviji študirati srbohrvaščino.

KINO SLOGA
Pustolovni film velike ljubezni in velike mrznje belih ljudi v vrtincu kitajskih meščanskih bojov
Garry Cooper in Madeleine Carroll

MATICA
Grandiozno filmsko delo
BEETHOVNOVA VELIKA LJUBEZEN njegovo delo in njegova bolelost
Harry Baur
Režija Abel Gance Glasba Ludwig Masson

UNION
Najlepše filmsko delo v režiji G. Bolwary-ja
DEKLISKI INTERNAT (Princesa Dagmar)
Angela Salloker Raoul Aslan
Predstave ob 16, 19, 21 in 23 uri

— Obupno stanje naših cest. Kakor v Sloveniji se tudi na Hrvaškem vedno bolj čutijo težke posledice obupnega stanja naših cest. Te dni je zasedel banksi svet savske banovine in iz poročila k proračunu tehnične oddelka je razvidno, da so ceste tudi v naši sosednji banovini tako za nemarjenje in razjede, da preči nevarnost, da se bo v dohodnem času ustavila vsa avtomobilski promet. Turizem prinaša savijski banovini na leto okrog 180 milijonov Din, ceste so pa take kakršne so bile pred 100 leti. Za modernizacijo banovinskih cest in v savski banovini bi potrebovali približno 200 milijonov Din. Za modernizacijo državni cest bi pa morala dati država okrog 750 milijonov. Vprašanje je seveda od kod vzeti ta denar. Če bi bili mišljeni na ceste takoj po vojni, kakor so mišljeni po drugih državah, bi imeli že davno vse ceste lepo urejene in ne bilo bi se nam treba zdaj boriti za denarjem, ki ga itak nimamo, ker je šel ves v druge manj važne in manj koristne namene.

— Beograjska radijska postaja za naše izseljence. Lani je začela obratovati v Beogradu radijska postaja na kratke valove, ki bo v bodoče vsak mesec oddajala poseben program za naše izseljence v prekomorskih državah. Prva oddaja za izseljence bo 1. aprila, ko bo pozdravil izseljence ministrski predsednik dr. Stojadinović. Dokler ne bo zgrajena velika oddajna postaja na kratke valove, kar se bo zgodilo najbrž proti koncu letošnjega leta, bo oddajala beograjska postaja dvakrat na mesec program za naše izseljence.

— Zborovanje diplomiranih tehnikov. Včeraj je bila v Beogradu redna letna skupščina Zdrženja diplomiranih tehnikov. Prisostvovali so ji tudi delegati iz Ljubljane in Novega Sada. V resoluciji zahtevajo diplomirani tehniki svoje sodelovanje v razvoju naše tehnike in industrije.

— Otvoritev plovnice na Dunavu in njenih pritokih. Direkcija rečne plovnice v Beogradu sporoča, da je bila s 1. marcem uradno otvorjena plovnica na vseh mednarodnih vodnih potih Dunava in njegovih pritokov.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo spremenljivo vreme. Včeraj je deževalo v Ljubljani in Mariboru. Najvišja temperatura je znašala v Skopju 17, v Sarajevu in Zagrebu 16, v Beogradu 15, v Splitu 14, v Mariboru 13, v Ljubljani 11,4. Davi je kazal barometer v Ljubljani 754,6, temperatura je znašala 6,8.

— Silno neurje v okolici Plazkega. Snoči je divjalo nad ljubljansko kotlino precej močno neurje, med katerim je tudi zagrnelo. Mnogo hišnih neurje so pa imeli včeraj dopoldne v okolici Plazkega na Hrvaškem, kjer je vihar med nakivom podiral drevje in odnašal opeko s streh. Vihar je bil tako močan da je prevrnil celo voz s tremi potniki.

— Za velikonocni izlet Gorica—Trst, 27. do 29. III. se je treba čim prej prijaviti upravi »Po božjem svetbu«, Ljubljana, Wolfova ul. 1. Pojasnila istotam brezplačno.

— Pociganje natak. Štletni natak Ivan Turnšek, iz občine Vransko se je spetal s ciganko Arato Roj iz Ljubljane, s katero živi v konkubinatu ciganske življenje in se poslužuje tudi ciganskih trikov. Pred dnevi je prišel v stanovanje Marije Polanske v Krnjo pri Ljubljani, kjer je hipnotiziral. Potem ji je pa izvalil 160 Din, rjubo in več ženske obleke, naka je izginil.

Iz Ljubljane

— Lj. Magr. dr. Jože Debevec 70letnik. Ravnatelj zasebne uradniške gimnazije v Ljubljani magr. dr. Jože Debevec praznuje danes 70letnico rojstva. Rojen je bil 15. marca 1867 v Begunjah pri Cerklji. Za doktorja bogoslovja je bil promoviran leta 1894, potem je pa napravil še izpit iz klasične filozofije slovenščine in italijanščine. Vse njegovo življenje in delo bodisi na srednjih šolah bodisi doma za delovno mizo je bilo posvečeno napredku naroda, iz katerega je slavilence izšel. Posebno v šoli izpričuje še zdaj vsak njegov korak, vsaka njegova beseda globoko ljubzen do rodne grude. Pomosno in zadovoljno lahko gleda dr. Jože Debevec nazaj na svoje delo, uspehov in bogatih sadov polno življenje. Ne bil bi pa Slovenec in ne delal bi nesebično za svoj narod, če bi ne bil doživel tudi mnogo razočaranj. Bogato je njegovo literarno delovanje, znan je posebno njegov prevod Danteve »Neboške komedije«. Tudi mi se pridružujemo slavljencem prijateljem in študentem z iskreno željo, da bi ostal ta naš skromni vitez dela in nesebičnosti še dolgo čil, zdrav in neumorno delaven.

— Lj. Režim 40 mučenikov se je dobro držal tudi včeraj. Meščani so morali ostati doma in v okolici, ki sicer očivi ob lepših nedeljah, je vladala tišina v dvojnem pomenu besede tiste nedelje. Ulice so bile dopoldne precej živahne, popoldne pa na ljudje napolnili kinematografe. Tudi gledališče je bilo precej dobro obiskano v primeru s pozno sezono.

— Lj. Razmere na nekaterih naših šolah postajajo nevarne. Med vzgojitelji mladine je nekaj takih ki se ne zavedajo svojih dolžnosti in ki mislijo, da sme dnevna politika zastopljati mladino že v šoli. Mnogo se primeri, da taki gospodje škikarajo mladino, da ji hočejo napraviti svojemu nasprotujočemu politično prepričanje in izvajati iz tega posledice. Iz krogov prizadetih staršev nam prihajajo pritožbe in če ne bo napravila pravna oblast reda, bomo prisiljeni priti na dan s konkretnimi podatki. Zaenkrat pa naj zadostuje samo ta ugotovitev.

— Lj. Na Barju so grozile poplave. Včeraj so vode na Barju precej naglo naraščale in če bi deževalo še danes, bi grozila resna nevarnost poplav, ki so tako pogoste spomladi na Barju. Toda dopoldne so vode že upadale in Barjani so si odahnil. Zjaj ni tako velike nevarnosti poplav, ker sta Ljubljana in Grubarjev prekop odprta.

— Lj. Javna telefonska govorilnica na Marjiniem trgu. Na Marjiniem trgu ob desnem mostu so se dni postavili ličen kioski, ki bo v njem javna telefonska govorilnica. Javne telefonske govorilnice so v Ljubljani že delj časa zelo potrebne, kar dokazuje zlasti naval na kavarniške telefone. Avtomatični telefon na glavni pošti je pa tudi vedno zaseden.

— Lj. Opozarjamo na razpis poletnega abonmana, ki nudi izredne ugodnosti v pogledu cen. Poletni abonma daje 8 dramskih in 7 opernih odnosno opernih predstav. Plačuje se v štirih zaporednih mesečnih obrokih, prvi obrok pri vpisu, 2. obrok 1. aprila, 3. obrok 1. maja in 4. obrok 1. junija. Poletni abonma bo odigran v času od 20. marca do 28. junija. Obroki so: za ložo v parterju in I. redu št. 1—5 po 190 Din, št. 6—9 po 220 Din, parterni sedeži I. vrste 61, II—III, vrste 58 Din, IV—VI, vrste 52 Din, VII—IX, vrste 48 Din, X—XI, 40 Din, za balkonski sedeži I. vrste 39 Din, II, vrste 32, za galerijski sedeži I. vrste 24 Din, II, III, vrste 20, IV—V, vrste 16 Din.

— Lj. »O pomlajevanju« bo govoril gosp. univ. prof. dr. Boris Zarnik iz Zagreba v torek 16. t. m. ob 20. uri v dvorani Delavske zbornice. Ob številnih sklopihni slikah nam bo povedal in razložil najnovjše o naporih človeštva in znanosti, da reši ta vedno aktualni problem. Presejanje spolnih žlez s človeka na človeka ali z opice na človeka, kakor tudi razni hormonski preparati naj dopomorejo starostnemu sežekemu telesu do nove mladosti. V kolikor je znanost uspeša, rešiti ta problem, bomo slišali iz ust izkušenega biologa našega predavatelja. Posetite to predavanje Prirodoslovnega društva v čim večjem številu! Vstopnina 4 in 2 Din.

— Lj. Zdrženje trgovcev v Ljubljani priredi drevi ob 8. uri v gostinskih prostorih Stepiča v šiški članski sestanku za okraj šiška. Bežigrad in Dravlje ter vabi vse gg. trgovce teh okrajev, da se ga udeležijo v čim večjem številu. Uprava.

— Lj. Ljubljanski Sokol opozarja in ponovno vabi svoje članstvo in članstvo ljubljanskih sokolskih društev na družabni večer, ki bo v četrtek 18. t. m. v društveni veliki dvorani v Narodnem domu. Vstopnina ni. Začetek ob pol 21. uri. Posebna vabila se ne bodo razpisovala.

— Lj. Sadjarska podružnica šiška—Ljubljana. V torek 16. t. m. bo predaval gosp. Stupica Iv. o »Sajenju sadnega drevja«. Pričetek točno ob pol 20. uri kakor do sedaj, v isti sobi.

— Lj. Spored koncerta Gosti-Lipovšek 22. marca v frančiškanski dvorani: Mozart: Alleluja, Rossini: Stabat mater, Strauss: Noč, Sprose: Včeraj in danes, dr. G. Krek: Zapri se njena okenca, Pavčič: Srečnada, Grečninov: Ujetnik, Rahmaninov: Pomlad — poje operni pevec G. Jože Gosti, Novak: Pesem mesečina, Pesem karnevalska, Čepelnin: 2 romanci, Osterc: Afrozimi, Soštar: 3 fantastični pleši — igra prof. kons. g. Marjan Lipovšek.

— Lj. Pregled motornih vozil. Nalumni pregled motornih vozil bo v soboto 20. marca od 8.—12. na Bragu št. 20; dohod iz Novega trga. — K temu pregledu je pripeljal vsa letos še nepregledana motorna vozila iz Ljubljane in okoljskih srezov. Zameudniki ne bodo smeli dalje voziti z nepregledanim vozilom.

— Lj. Legija koroških borcev v Ljubljani, krajevna organizacija, ima občni zbor v torek 16. t. m. ob 20. v društvenem lokalu pri »Sokoluc, Pred škofijo 181.

— Lj. V. znanstveno predavanje Prirodoslovnega društva v Ljubljani bo v četrtek 18. t. m. v predavalnici mineraloškega inštituta na univerzi ob 18. uri Predaval bo g. prof. E. Schmid o temi »Kemijah ustroj nativne celuloze in drugih polimerah ogljikovih hidratov«. Dostop vsakomur brezplačen.

— Lj. Jožice in Jožeti — pozor! Pevsko društvo »Lj. Zvon« vam za god priredi družaben večer s petjem in plesom. Pričete 18. t. m. ob 20. k Mikšiču. Ustanovniki, podporniki in prijatelji društva vabljani!

— Lj. Pretep na Kodeljevem. Na Kodeljevem sta se snodi arešala delavca Alojzij Lesjak in precej vinjeni Anton Jehan. Tj se je prišel takoj obregavati ob Lesjaka, ki mu ni ostal dolžan odgovora. Jehan se je razjezil in potegnil nož. Zamahnil je večkrat proti Lesjaku, ki pa se mu je k rešit umaknil, da ga ni zadel v prsa. Prezrel taku rano, da so ga morali prepeljati v bolnico. Jehan je skušal pogneti, a ga je še pravčasno prijel stražnik.

— Lj. Poškodovanci. Mizarški pomočnik Anton Hloeden iz Štepanje vasi je včeraj tako nesrečno padel, da si je prebil glavo in dobil še druge težke poškodbe. V bolnico so prepeljali tudi 4letno hčerkico posestnika Marijo Koželj iz Zg. Pirnič pod Šmarno goro. Otrok je stal poleg tuala, na kateri je starejši brat Andrej sekal drva. Ko je zamahnil s sekuro, mu je sestra podtaknila roko in ji je odedel kazalec desne roke.

— Lj. Dve tatvine. V stanovanje Alojzija Cafuta v Bohoričevi ulici 8. eta se vtihovala v četrtek dva brezposelna, ki sta že bile beračila pri drugih strankah. Ker ni bilo nikogar v stanovanju, sta v naglici pretaknila omare in odnesla zapeljivo žensko uro, vredno 200 Din ter nekaj malenkosti. Iz večje hiše št. 8. v Pražakovih ulici pa je nekdo odpeljal Oskariju Kleinu 1500 Din vredno kolo znamke »Wanderer«, črno pleksano in z navzgor obrnjenim krmilom. Ponedeljek, 15. marca: Zaprio

Iz Celja

— c. Smučka sezona v Savinjskih Alpah se prične vsako leto o Veliki noči. Letos bo Kočevski dom na Korošici že od 18. t. m. dalje pripravljen za sprejem gostov. Prostrane poljane pod Ojstrico so zdaj pokrite z debeo snego, ki zagotavlja najmanj tja do binkošti odlično smuko. O velikonočnih praznikih smučarji radi posejajo tudi Okrešelj. Tam je sedaj najmanj 120 cm snega. Smučišča so idealna. Frischaufov dom na Okrešlju bo oskrbovan od 26. marca do 5. aprila. Dohod iz Logarske doline na Okrešlju je lahek tudi pozimi. Z Logarsko dolino bo o velikonočnih praznikih in do bele nedelje vzdrževal zvezno celjski avtobus.

— c. Zanimiv literaren večer bo priredilo Ljudsko vseučilišče v Celju drevi ob osmih v risalnici meščanske šole. Iz svojih del bodo čitali najmlajši sodelniki »Ljubljanskega Zvona« in sicer pesnik Joža Seligo, novelist in dramatik Ivan Potrč, novelist Jože Krenčič in esejist Ivo Brnčič.

— c. Urenil je v petek popoldne v Celju v starosti 75 let sodni oficij v p., dolgoletni uradnik mestne hranilnice v Celju in bivši član mesnega sveta G. David Modic, znatjen in odlično naroden mož. Bodu mu ohranjen fasten sponin, rodnihi naše iskre, no sožalje!

— c. Težka nesreča na železniški progi. Ko je progovni delavec Valentin Pesko iz šentjurske okolice, oče petih otrok, v soboto popoldne zaposlen na železniški progi med Grobelnim in Št. Jurjem ob južni žel., ni opazil, da se bliža z Grobelnega brz vlak, ki prihaja ob 15.14 v Celje. Lokomotiva je zadela v Peska in ga odbila. Pri tem je Pesko poškoda lobanja, dobil pa je tudi težko poškodbo na desnem ramenu. Smrtno nevarno poškodovanega Peska so prepeljali s popoldanskim osebnim vlakom v Celje, s kolodvorja pa je prepeljal ponesrečenca reševalni avtomobil v bolnico.

— c. Olimp : Hermes 5 : 2. V nedeljo popoldne je igral Olimp na svojem igrišču zadnjo podsezonno prvenstveno tekmo v pomladanski sezoni in sicer z ljubljanskim Hermesom. Na igrišču se je zbralo okrog 200 gledalcev. Tekma je bila zelo živahna in zanimiva. Moštvi sta bili v kombinaciji nem znanju enakovredni, v odločnosti in elanu pa je Olimp prekašal goste. Igra je bila v začetku izenačena, v 7. minuti je zabil Cater s prostim strelom prvi gol za Olimp. Hermes se kmalu znajde in začne krepko napadati, ima pa premehek napad, ki ne zna izkoristiti situacijo pred golom. V zadnjih desetih minutah prvega polčasa uprižarja Olimp enaeršne protiakcije, rezultat pa se ne menja. Po odmoru začne Hermes spet pritiskati. V 6. minuti pa izvede Olimp lepo akcijo in Primožič pretvori točen Catrov pas v drugi zgoditek. Po tem uspehu preide Olimp v lahno premoč. V 17. minuti zviša Cater na 3 : 0, v 28. minuti pa Dimitrovič na 4 : 0. Dve minuti pozneje diktra sodnik 11metrovko proti Olmpu, ki jo Svetič pretvori v prvi gol za

goste. Tri minute pozneje zviša Cater s prostim strelom na 5 : 1. Hermes se končno odnese Olimpu premoči. Dve minuti pred koncem zviša Brodnik s prostim strelom na 5 : 2 in postavi končni rezultat. Sodil je g. Hobacher objektivno, a precej neisigurno.

— c. Celje : Selesnikar 3 : 1 (1 : 0). Podsezonna prvenstvena tekma med Celjem in mariborskim Selesnikarjem, ki je bila odigrana v nedeljo popoldne pred 400 gledalci na Glaziji v dežju, se je končala z obšurnim porazom Selesnikarja, ki je veljal za favorita. Kombinatorno znanje obeh moštev je bilo prilčno enako. Tehnično je bil Selesnikar, ki je nastopil v močnejši postavi kot zadnjo nedeljo, nekoliko boljši, njegov napad pa je bil premočno povezan in nesiguren, dočim je Celje igralo s elanom. Pri Celju pa se je zlasti odlikovala ožja obramba. Tekma je bila veseskoj živahna in fair. Takoj v začetku začne Selesnikar pritiskati, a tudi Celje izvede nekaj lepih akcij, moštvi pa ne znata izrabiti niti ene izmed mnogih prilik. V 17. minuti je Celje v napadu. Presinger II da Gobcu točen pas, ki ga Gobec pretvori z glavo sigurno v gol. Igra ostane izenačena, vse žoge pa postanejo lepe obrambe Selesnikarja z dobrih potezami izenačila, a obramba Celja točno čisti. V 10. minuti Gobec lepo centriral pred gol in Presinger I. povša z glavo na 2 : 0. Gostje začno popuščati in Celje preide v lahno premoč, ki jo pa izkoristi šele v 34. minuti, ko povša po Slamičevem predlošku spet z glavo na 3 : 0. Šele sedaj

se gostje znajdejo in v 38. minuti zniža Pavlin po enaeršni akciji na 3 : 1. Vsi nadaljnji napori gostov, da bi izboljšali rezultat, ostanejo brez uspeha. Sodil je g. Mrdjen strogo in točno. Predtekma rezerv SK Celja in Atletikov se je končala neodločeno 1 : 1 (1 : 0).

— c. Slalom za prvenstvo dravske banovine in MZSP pri Moziški koči. Zimsko-sportni odsek Savinjske podružnice SPD v Celju razpisuje tekmo v slalomu za prvenstvo dravske banovine in obenem za prvenstvo Mariborskega zimsko-sportnega združenja. Tekma bo v nedeljo 21. t. m. pri Moziški koči na Golteh s pričetkom ob 9. dopoldne. Tekmuje se po pravilnikih JZSS. Pravice stari imajo v konkurenci vsi vdrificirani člani klubov in društev iz dravske banovine, izven konkurence vdr. pri JZSS verificirani tekmovalci. Prijavnina znaša 10 Din. Prijave je treba poslati do 19. marca na naslov: Savinjska podružnica SPD v Celju. Prijava je mogota tudi na dan tekme do 8. zjutraj v Moziški koči, vendar samo proti plačilu dvojne prijavnine. Zrebanje starih številk bo v nedeljo, 21. marca ob 8 zjutraj v Moziški koči na Golteh. — Nagrade: Tekmovalci, ki doseže I. mesto, prejme naslov »Prvak dravske banovine v slalomu za leto 1937«, naslov »Prvak Mariborskega zimsko-sportnega združenja v slalomu za leto 1937«. Zmagovalci prejmejo tudi častna darila in diplome. Za tekmovalce, ki se prijavijo do 18. marca, bodo v Moziški koči rezervirani brezplačni ležišča za noč od sobote na nedeljo.

Kranj dobi moderno pošto poslopje z njim pa tudi avtomatično telefonsko centralo

Kranj, 14. marca. V petek se je v Kranju — baje po višjem nalogu — mudila posebna komisija ljubljanske poštne direkcije, ki si je ogledala prostor za bodoče pošto poslopje. Kranjska občina se je že po bivšem odločbi ponovno v jeseni po začasnii upravi izjavila, da brezplačno odstopi prostor za novo pošto poslopje. Prvotno je bilo mišljeno, da se v svrhu tega poslopja podere stari rotovž, poleg njega bi se pa porabil še sedaj prazni prostor v smeri proti Poltrini. Sedaj pa je komisija odločila, da stari rotovž ostane, treba ga pa poč nekaj modernizirati, za pošto poslopje pa se bo porabil prostor za stari in novim magistratom, podla se bo pa tudi Piskleževe hiše, ki je občinska last. Tako bo nasproti Podrtine nastala lepa, vogalna, dvonadstropna poštna palača, ki bo izključno namenjena za uporabo pošte. V priličju bodo razni oddelki kot pisarniki, denarni, paketni itd., prvo nadstropje pa bo vse zasedeno z brzojavom in telefonom, ker je že skoro sigurno, da dobi Kranj avtomatično centralo, za katero je potrebno mnogo aparature. V drugem nadstropju bodo stanovanja eli kaj podobnega.

Novo pošto poslopje z avtomatično centralo bo velika pridobitev za Kranj sploh, še bolj pa za stari del mesta, kjer se bo s tem promet zelo poživil. Ker bo g. Fock iz

poslopja »Nove pošte« napravil moderen trionadstropen hotel, Savnikova hiša je pa že sedaj dovolj markantna, bo tako Maistrov trg dobil najlepše moderne stavbe, zlasti se, če se bo tudi stari rotovž renoviral in arhitektonsko spravil v sklad z vso okolico. Priporočljivo bi bilo, da se Maistrov trg obenem takoj asfaltira, kar ne bi mnogo stalo, dana bi pa bila pobuda za asfaltiranje drugih trgov in cest. Na svoji lepoti bo Maistrov trg zlasti še pridobil t, z njim vse omenjene stavbe, če se Podrtina podere in zgradi most čez Kokro na južansko stran.

Obenem s poštanim poslopjem pa bosta najbrže rešena še dva druga važna problema. Zelo verjetno je, da bo pošta, ko bo imela enkrat stalno poslopje, napeljala kabel in podla sedanje brzojavne drogeve, ki meslo tako kaže in proti katerim se že večkrat vložile pritožbe. Drugo vprašanje pa je poštna podružnica na kolodvoru, kar bi zlasti konveniral tovarnam, ki imajo mnogo blagovne pošte. Če bodo tovarne hotele prispevati gotove zneske, se bo na kolodvoru odprla pošta št. II.

Na podlagi sedanjega oglada in poročila komisije se bo napravil načrt in sestavil proračun. Če to dvoje auro odobre merodajne instance v Beogradu — kredit za to delo je odprt — upamo da se bo koncem poletja že pričelo z gradnjo stavbe.

Vlagatelj biva PH na Dunaju

Ljubljana, 14. marca. Društvo za zaščito interesov vlagateljev bivše avstrijske poštne hranilnice na Dunaju se sedežem v Ljubljani objavlja:

Kakor so že dnevnik poročali, bi morala biti 16. februarja, v a sreskem sodišču v Ljubljani razprava proti državnemu zakladu kraljevine jugoslavije in Poštni hranilnici v Beogradu radi neizplačanih založenih hranilnih vlog, ki so bile pred vojno in med njo založene v dunajski poštni hranilnici, toda ista je bila na nedolocen čas preložena ter je državno pravobranilstvo v Ljubljani vložilo revizijski rekurz radi nekompetentnosti sodišča na okrožno sodišče istotam.

Vlagatelji, ki se niste člani društva in imate terjatve pri bivši avstrijski poštni hranilnici bodisi na hranilnih vlogah ali na čekovnih računih, pristopite takoj društvu, ker tožba na drugo skupino članov bo takoj sledila prvi. V prijavi je navesti: ime in priimek vlagatelja, bivališče, šte. vložne knjižice ali čekovnega računa, terjatve na vsota in da je ista prijavljena 1928. do 10. septembra 1929. leta, pri kakšnem pošt-nem uradu, hranilna knjižica ali čekovni račun tamkaj oddana, in da je lastnik prejel tozadevno potrdilo. Obenem naj se pošlje za vsakih Kr. 100.— Din 1.— po poštni naznoki za tekoče stroške in da se vsak na novo pristopilši član društva pismeno obveže, da bode po prejemu svoje terjatve bodisi v kakršnikoli valuti prispeval podpisnemu društvu 8% (osem od sto) za pravne in odvnetniške stroške. Društvo ima dokaze, da je likvidirala dunajska poštna hranilnica v letu 1929 naši poštni hranilnici v Beo-

gradu okoli 11.000.000.— Din v svrhu izplačila upravičenim vlagateljem in lastnikom čekovnih računov.

Enako se je dokazalo, da je poštna hranilnica iz Budimpešte ravno tako do konca leta 1930 izplačala okoli 18.000.000 Din v svrhu izplačila upravičenih vlagateljev. Društveni odbor je 8. t. m. sklenil na svoji seji, da se enako sprejema vlagatelji in imetniki čekovnih računov bivše budimpeštanske poštne hranilnice kot člani in se bodo v pravni zadevi ravno tako zastopali, kakor člani bivše dunajske poštne hranilnice pod istimi pogoji, kakršni so stavljeni od bivše avstrijske poštne hranilnice. Izmed lastnikov teh vlog pridejo v poštev le tisti, ki so pravčasno priglasiili svoje terjatve pri pošt-nem uradu ali pri podružnicah poštne hranilnice v naši državi. Društvo sprejema na novo priglasečne člane. Društvo ne bo prej odnehalo, dokler ne izplača vladna lastnikom njihovih terjatev, ker mi zahtevamo edino le svojo lastnino, drugega nič. Za eventualne informacije treba priložiti Din 2.— v znakmah.

Iz Novega mesta

— Krajevni odbor Jadranske straže v Novem mestu priredi 17. t. m. ob 20. uri v telovadnici osnovne šole sklopično predavanje. Predavalca bosta g. učitelj Viktor Pirnat, tajnik PJS »O naši trgovski in vojni mornarici« s filmom in sklopičnimi slikami in pešadijski kapetan g. M. Midjović »O pomenu našega morja v narodnem pogledu«. K številni udeležbi vabi odbor.

IZ PREVIDNOSTI

— Moj sinko mi piše vsak teden. — Jaz pa pošljem svojemu vedno toliko denarja, da mu zadostuje za ves mesec.

MALI OGLASI

Beseda 50 para, davek 3 Din, Beseda 1 Din, davek 3 Din

Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko — Popustov za male oglae ne priznamo.

RAZNO

Beseda 50 par. davek 3 Din Najmanjši znesek 8 Din

PRODAM

Beseda 50 par. davek 3 Din Najmanjši znesek 8 Din

NOVOSTI

lepe vzorce za pumparce, sportne obleke, nudi ceneno Presker, Sv. Petra cesta 14. 2 L.

DRŽAVNE SREČKE

novodolše prodaja menjalnica: »REICHER & TURK« 741

OREHOVA JEDRCA

La bela, 10 kg 160 Din, 25 kg 390 Din. Celj. orehi s tanko lupino 50 kg 245 Din. franko. podvoz. Razpošilja G. Drecheier Tuzla. 769

STROKOVNJAK

obrezuje, prodaja ceneje žlahtna drevesa, lepe vrtnice, lepotičje itd. dnevno pri Sentjaku-bu in Zg. Šiški 58. 785

KLIŠEJE
ENO
VEČKRALVNE
JUGOGRAFIKA
SV. PETRA NASIP 23

NAJBOLJSI TRBOVELJSKI

premog
brez prahu,
KOKS, SUHA DRVA.
L. POGAČNIK
Bohoričeva 5 — Telefon 20—50

OPRAVA ZA SOBO
In žimnice počeni naproday. Na-slov: Mestni trg 13-11. 790

STANOVANJA

Beseda 50 par. davek 3 Din Najmanjši znesek 8 Din

DVOSOBNO STANOVANJE
pritličje, velika veranda, to-pla in mrlja voda, parket, elek-trika, odarj za april ali maj pri stari šišenski c

V Kazini je zmagala Nemčija

Prvak Jugoslavije je Zagreb — Seunigov pokal si je priboril par Kenda-Rögerjeva

Ljubljana, 15. marca. Prvi mednarodni plesni turnir, ki ga je organiziral Plesni klub v soboto zvečer v kazinski dvorani, je vzbudil v Ljubljani veliko pozornost. Družabne plesne ljubice obkrožile so napolneno dvorano in sledile turnirju, ki je bil pod vodstvom mojstra Jenka Seuniga Vitala in Rodeta Milka vzorno izveden, ves večer z zanimanjem ter ni štedilo z odobravanjem, ko so se prvaki borili za mesta in plesne lavorke. Mednarodni turnir je pokazal, da ima Ljubljana izborne plesalce in mnogo obetajoč naraščaj iz Plesnega športnega kluba.

V C razredu za pare, ki si se niso doslej pridobili prvih mest, so tekmovali Vojška Stane — Bajželj Mara (PSK), Kovač Viljem — Kovač Edit (PSK), Modrijan Ivan — Naglič Darinka (PSK), Rotar Pavel — Sedečič Tončka (PSK) ter Zeljko Davidovič — Dadika Schotten in Josko Weiss — Lisl Rustič, oba člana zagrebškega APK. Prvo mesto v tem razredu si je priboril par Josko Weiss — Lisl Rustič, drugo Modrijan Ivan — Naglič Darinka, tretje Vojška Stane — Bajželj Mara.

V B razredu za že kvalificirane plesalce so tekmovali vsi trije pari zmagovalci iz C razreda ter pari Seunig Marjan — Fani Stradner (PSK), Lombar Lojze — Pirc Fani (PSK), Vodusek Karel — Moran Tinka (PSK), Hugo Oswaldini — Paula Singer (APK), Muc Lado — Sedej Melanija (PSK). Prvo mesto je zavel par Seunig — Stradner, drugo Lombar — Pirc, tretje Vodusek — Moran. V tem razredu so zmagali torej v vseh treh mestih člani ljubljanskega SPK.

V A razredu za pare, ki so bili že nagajeni kdaj prej, so tekmovali zopet prvi trije pari iz B razreda ter še pari Kenda Hans — Röger Ria (PSK), Sommer Otto — Greta (grški WK klub), Böbel Fritz — Anita Dahlen (WG), Miroslavjevič Miro — Kastner Lili (APK). Prvo mesto v tem razredu si je priboril par Sommer — Greta iz Gradca, drugo Miroslavjevič — Kastner iz Zagreba, tretje Böbel — Dahlen iz Gradca. Naslednji najboljši na četrtem mestu je bil par Kenda — Röger, ki si je

s tem priboril Seunigov pokal za 1. 1937. ter naslov prvaka ljubljanskega Plesnega športnega kluba in Ljubljane.

V najboljšem izrednem M razredu za mojstre so tekmovali prvi trije zmagovalni pari iz A razreda ter pari Otto Kugler — Inge Bruckner (WG), Albert Meier — Gertrude Stieger (WG), Kornel Becić — Greta Spitzli (APK) in Teipel — Kratz iz Berlina. Prvo mesto si je priboril par iz Berlina Teipel — Kratz, ki je s tem dobil naslov in pokal prvaka mednarodnega turnirja v Jugoslaviji za 1. 1937. Drugo mesto je zavel par iz Zagreba Becić — Spitzli ter dobil naslov in pokal prvaka Jugoslavije za 1. 1937., tretje mesto pa je pripadlo paru iz Gradca Meier — Stieger.

V vrhovnem razsodišču so bili predsednik PSK ing. arh. Herman Hus, g. Kosiček, dr. Krodemansh iz Gradca, dr. Schelesnikar iz Gradca, predsednik Ludovik Černe in Keglevič Štef iz Zagreba. Točkovni sodniki so bili gg. dr. Dure iz Zagreba, Potšcher iz Gradca, Kante in Trošt iz Ljubljane.

Ob otvoritvi turnirja je predsednik pozdravil goste in zastopnike oblasti, med katerimi je bil zastopnik bana načelnik dr. Orel. Nato je sledila majhna prisrčna svečanost, ko je predsednik inž. Hus sporočil g. Černetu Ludoviku, da ga SPK imenuje za svojega prvega častnega člana in na ta način prizna njegovo poštovno 30letno delo.

Razen treh pokalov za prvaka turnirja ter za prvaka Jugoslavije ter Ljubljane so podelili še zmagovalcem iz vsakega razreda lične umetniško izdelane plakete. Predsednik SPK je izročil za svoj klub spominke plakete tudi predsedniku zagrebškega APK ter graškemu klubu WG.

Za nameček so zmagovalci v izrednem razredu zaplesali še časten ples Berlinski par je zaplesal ob navdušenem odobravanju publike karioko, zagrebški tango, graški pa valček. Občinstvo je bilo v najlepšem razpoloženju in je plesalo pred turnirjem ter po njem pa tudi v odmorih med turnirjem. Igral je sloveči Negode Jazz.

ukinjene kolektivne pogodbe. Nove kolektivne pogodbe bi delavstvo zelo težko sklepal zaradi zamudnega postopka in preden bi bila pogodba sklenjena, bi se najbrž stavbna sezona že končala. Govornik je predlagal resolucijo, ki jo je delavstvo sprejelo z velikim odobravanjem. Resolucija obsega v glavnem:

Uredba o minimalnih mezdah, sklepanju kolektivnih pogodb, pomirjenju in arbitraži ne prinaša stavbnemu delavstvu, kar je pričakovalo, in sicer jamstva, da bodo mezde zadostale eksistenčnemu minimumu delavca in njegove družine. Mezna osnova in okvir za določanje minimalnih mezd sta neprimerna po tej uredbi za stavbnega delavca, čigar povprečna letna zaposlitev znaša le 5 do 6 mesecev. Uredba določa oblastno predpisovanje minimalnih mezd, ako to zahteva ena izmed zainteresiranih strank, kar bi imelo za posledico postopno ukinitje kolektivnih pogodb. Zadnje čase se si je stavbno delavstvo začelo popravliti svoj socialni položaj po svoji pobudi na podlagi strokovnega svobodnega delovanja, po uredbi pa bi bilo sindikalno delovanje omejeno in oteženo. Zato se delavstvo boji, da bi se določbe uredbe v rokah delodajalcev izpreverile v orožje proti delavstvu. Delavstvo zahteva, da se uredba podvrže reviziji, preden stopi v veljavo, in sicer po teh načelih: 1. črtajo se naj določbe o predpisovanju mezdnih skal; 2. v primeru potrebe predpisovanja minimalnih mezd, se naj mezde predpišejo v takšni višini, da bodo primerne fiziološkim in kulturnim potrebam stavbnega delavstva; 3. črtajo se naj vse določbe, ki omejujejo svobodo sindikalne inicijative in sindikalnih akcij stavbnega delavstva; 4. črta naj se določba, ki onemogoča izboljšanje mezd pri že oddanih javnih delih, ker bi bilo nesocialno, da bi bil delavec, ki opravlja de-

lo pod enakimi pogoji plačan slabše kakor delavstvo v splošnem. Zakon naj zaščiti minimum, da se življenjski standard stavbnega delavstva ne bo več postavljeval, delavstvu in njegovim strokovnim organizacijam pa naj pusti svobodo, da bodo lahko izboljšali socialni položaj delavstva do najvišje možne mere.

Iz Maribora

Zborovanje mariborskih trgovcev. Včeraj se je vršilo v dvorani hotela »Orla« zlo dobro obiskano občni zbor Zdrženja trgovcev za mesto Maribor. Občni zbor je otvoril podpredsednik g. Miloš Oset, nakar je predal besedo bivšemu zaslužnemu predsedniku g. Ferdu Pinterju, ki je nato vodil zborovanje. Podal je izjerno poročilo o stanju trgovstva. Tajniško poročilo je razvidno, da šteje Zdrženje 511 članov poedincev in 67 družb, zadrug in zavodov. Lani je prešlo obrtne liste 65 novih članov, odjavljenih pa je bilo 69 obratov. Mariborski trgovci imajo 661 nameščenec (53 poslovođij, 213 pomočnikov, 168 pomočnic in 227 ostalih nameščenec). Vajencev so imeli tukajšnji trgovci preteklo leto 144. O blagajniškem stanju je poročal blagajnik g. Zidanšek. V osrednjem zanimanju so bile volitve. Z odobravanjem je bil izvoljen za novega predsednika g. Miloš Oset, veletrgovec v Mariboru. Dosedanji predsednik g. Ferdo Pinter ni mogel biti izvoljen, ker je bil nedavno izvoljen v trgovsko zbornico. Za prvega podpredsednika je bil izbran g. Karl Jančič, za drugega podpredsednika pa g. Franjo Majer. V odboru so naslednji trgovci: Rado Lenart, Alojz Lovrec, Branko Mejovšek, Hinko Saks, Ivan Kovačič, Zdravko Anderle, Maks Jaš, Jakob Lah, Stanko Kocbek, Franc Weiler, Anton Paš in Anton Antončič. Nadzorni odbor tvorijo Anton Jur

še, Albert Vicol, Feliks Skrabl, Franjo Klanjšek in ing. Ernest Miklič.

Mariborska športna nedelja. Včeraj se je vršilo v Mariboru prvenstvo v cross-countryju za dravsko banovino. Tekmovanja se je udeležilo 61 najboljših slovenskih tekačev. Prvenstvo si je priboril na 5000 metrov dolgi progi SK Maraton (Maribor) s 43 točkami, na drugem mestu je SK Zeleničar s 35 točkami. Najboljši čas je dosegel Stefančič (Maraton) 17 minut 51 sekund drugi je Podpečan (SK Zeleničar) s časom 18 minut 12 sekund, tretji je Končan (SK Jugoslavija, Celje) 18 minut 13 sekund 1/10. Prvenstvo juniorjev si je priboril na 2500 m Hansi (SK Rapid) s časom 8 minut 37 sekund. Prvenstvena nogometna tekma med SK Mariborom in SK Atletikom iz Celja se je končala z rezultatom 2 : 0 za SK Maribor. Čakovečki Gradjanski je premagal mariborsko Slavijo z 2 : 1.

Sokolska telovadna akademija. Vsi oddelki Sokola Maribor I. se že marljivo pripravljajo na veliko telovadno akademijo, ki se bo vršila 3. aprila zvečer v kadetnici. Prireditev bo zanimiva revija našega sokolstva.

Namesto prijatelja je šel v zapor. Pred mariborskim okrožnim sodiščem se je vršila zanimiva razprava proti 22letnemu delavcu Francu Svaiglu iz Paradiža, ki je šel za nagrado 1200 Din v zapor namesto svojega prijatelja. Prevrat so pravčasno odkrili in oba poslali pred sodišče. Svaigl je bil obsojen na 14 dni zapore.

Uslužbenec Nabavljalne zadruge držiav, njih ubeluzhencev so si včeraj ustanovili svojo kreditno zadrugo. Pri »Zamorcu« se je vršilo ustanovni občni zbor Kreditne zadruge nastavljenec Nabavljalne zadruge državnih uslužbenecv in železničarjev. Nova uprava si je nadela velikopotezni delovni program.

Veliko zborovanje stavbnega delavstva

Akordno delo je stavbnemu delavstvu doslej silno škodovalo

Ljubljana, 15. marca. Včeraj dopoldne je bilo v veliki dvorani Delavske zbornice zborovanje stavbnega delavstva, ki se je odločno zavzelo za svoje interese. Zborovanja se je udeležilo številno delavstvo, pač zato, ker so bile na dnevnem redu zelo važne zadeve, zlasti se tik pred začetkom stavbne sezone.

Zborovanje je vodil predsednik ljubljanske podružnice Zveze stavbnih delavcev. V imenu Strojkovne komisije je zborovalce pozdravil Marjetič ter naglasil, da delavstvo zahteva samo kruh ter primeren zaslužek. Tajnik ljubljanske organizacije stavbnega delavstva Gamziti je govoril o socialni zakonodaji in o akordnih delih v stavbnem stroki.

Ko so stavbni delavci podpisali lani kolektivno pogodbo, so pričakovali, da bodo delodajalci spoštovali pogodbo in določbe socialne zakonodaje, kakor so se obvezali s podpisom. Toda pozneje se je moralo začeti na sodišče 144 delavcev, da izterja svoje pravice. Zdaj so ti delavci na črni listi. Trpe zaradi tega, ker so protestirali proti kršitvam zakona. V drugem delu svojega poročila se je govornik bavil z akordnim delom v stavbnem stroki ter dokazoval, da je akordno delo delavstvu doslej silno škodovalo. Naglašal je, da delavstvo odklanja akordna dela, kar je dokazalo tudi glasovanje zborovalcev, ki so soglasno zahtevali, naj se odpravi akordno delo in uvede 8-urnik.

Stavbni delavec A. Hrovat iz Kranja je opisal dosedanja pogajanja za sklenitev nove kolektivne pogodbe. Lani so delodajalci izjavljali, ko je delavstvo zahtevalo pogajanja za začasno kolektivno pogodbo, da je v sezoni neugoden čas za pogajanja in da ne utegnejo proučiti osnutka. Zato jim je delavstvo izročilo osnutek za novo

kolektivno pogodbo, ki bi naj stopila v veljavo o novem letu, že avgusta. Prvi sešatek zastopnikov delodajalcev je pa bil sklican šele 13. decembra, ko je bila določena za nadaljnja pogajanja paritetna komisija. 17. decembra so se začela pogajanja in razpravljali so o delovnem času. Delavski zastopniki so zahtevali uvedbo 8-urnega delovnega časa, podjetniki so pa vztrajali pri zahtevi po 10-urniku, češ, da na deželi delajo tudi po 12 do 14 ur na dan in da je treba v sezoni hiteti. Pogajanja bi se naj nadaljevala 22. decembra, a medtem je prišlo do spora med stavbno organizacijo in podjetniki, ker je organizacija izdala ob priliki smrtne nesreče stavbnega delavca okrožnico ter v nji ostro obsojala podjetja, ki ne skrbijo bolj za varnost delavcev. Zastopniki podjetij so zahtevali, naj organizacija prekliče trditve v okrožnici, češ, da se prej ne bodo pogajali. Delavski zastopniki so pa zahtevali, naj posebna komisija preišče vzroke stavbnih nesreč, da se dožene njihov pravi vzrok. Kaj je s to komisijo, ni znano. Vendar so pa bila 7. marca zopet sklicana pogajanja in 22. se bodo nadaljevala.

O uredbi o minimalnih mezdah posebej za stavbno stroko je govoril bivši strokovni tajnik Leskovšek, ki so ga delavci viharno pozdravili. Govornik je naglasil, da je delavstvo zahtevalo uredbo o minimalnih mezdah in da si zato tudi lasti pravico kritike. Dokazoval je, da bi se položaj stavbnega delavstva po tej uredbi zelo poslabšal, ker bi bile mezde po nji preveč nizke, ker bi omejevala svobodno delovanje strokovnih organizacij in ker v nji ni sploh nobenega jamstva, da bi se položaj delavstva res izboljšal. Stavbno delavstvo bi bilo po tej uredbi še posebno prizadeto, predvsem zato, ker bi bile po nji sčasom

Nas neizmerno ljubljani skrbni oče, stari oče, brat, stric in svak, gospod

Ivan Kuralt

industrijalec

nam je danes v 64. letu starosti umrl. Ljubega očeta bomo spremlili iz hiše žalosti dne 16. t. m. ob pol 4. uri popoldne na pokopališče v Domžale ter ga položili v grobnico poleg njegovih dragih.

DOMŽALE, 14. marca 1937.

IVAN, sin; MARJA, hčerka; FRANC, brat.
JOŽE SVETLIN, LOJZE KANC, zeta; JANEZEK, MAJDIČA, LJUDMILCA
vnuk in vnukinja; ostalo sorodstvo.

Georges Ohnet:

65

ZADNJA LJUBEZEN

Roman

— Očez dva ali tri dni bom zopet v Parizu. Ali mi boste kaj naročili za svoje prijatelje? Lucie se je zresnil obraz in odgovorila je: — Nobenih naročil nimam. Nasprotno, bila bi vam zelo hvaležna, če bi nikomur ne povedali, da ste me videli tu... Tu uživam mir in neprijetno bi mi bilo, če bi mi kdo pisal. Nekam lena sem postala. Ne vem, če bi sploh mogla odgovarjati na pisma.

— Oprostite, da se drznem vprašati vas, kako dolgo nameravate ostati tu?

— Dokler se ne naveličam.

— Pa vendar ne bo trajalo to vse življenje?

— Recimo, da ostanem tu vse življenje.

— Kaj? V tej puščavi? Pa se vendar ne mislite dati kakor Marija Magdalena živa zakopati v Mont Ševitsko ali Lont Crampiansko votlino. Te pravice nimate. Vi pripadate družbi, njenemu občudovanju in...

— Najprej pripadam sebi, — je pripomnila Lucie smeje. — Družbe še daleč nimam rada tako, da bi ji žrtvovala svojo svobodo. Iz Škotske se vrnem najbrž v svojo domovino.

— Sama?

— Miss Griffith me ne zapusti.

— Ne, gotovo ne, — je pritrdila Angležinja.

— Vidite sami, da moja samotna ni tako brezupna.

— Seveda bo... Kje pa stanujete? Preživljali gorskih kraj, v skrajni so zelo lepotni. Kdo je vas sprejel pod gostoljubno streho?

— Pastor Griffith. Bila bi pa vam zelo hvaležna, če bi se ne oglašali pri njem. Živimo čisto po domače kakor velika družina. Vaš obisk bi spravil te dobrodušne ljudi v zadrego.

— Z drugimi besedami rečeno, — podite me proč, še predno sem prišel. Mar se bojite moje vsiljivosti?

— Nikakor ne, pač se pa bojim vašega vpliva. Zasmejala se je in odipomnila:

— Biti moramo previdni, v hiši so mlada dekleta.

— Bežite, bežite, posmehujete se mi. In vendar vas bom ubogal. Ločiva se torej za vedno na tej poti. Miss Griffith, vi veste, da odnašam v svojem srcu vašo podobo in da vas bom ljubil do zadnjega trenutka.

Pozdravil je dami in zrl za njima, kako gresta po beli stezi v dolino. Čez dva dni je odpotoval v Pariz. Ker je bil obljubil molčati, je takoj hitel k baronu Cravantu in mu dejal:

— Ali veste, koga sem srečal na Škotskem? Gospodičinjo Andrimontovo.

Baron je pod vplivom spominov na svojo nesrečno ljubezen in ranjeno samoljubje prebledel.

— Da, dragi moj, svežo kakor roža. Bila je s tisto suho Angležinjo. Dejala mi je, da je zapustila Francijo, svojo rodbino in vas brez upa na povratek. Prosila me je, naj nikomur ne povem, da sem jo srečal. Ker pa vem, da vas to zelo zanima, se mi je zdelo potrebno povedati vam. Razumeli boste, da sem žrtvoval molčečnost najinemu prijateljstvu.

— Hvala, dragi prijatelj, — je dejal Cravant ves razburjen. — Stori ste mi veliko uslugo.

— Saj sem mislil na to... Na svidenje.

In odšel je pusteč Paula razburjenega. Lucie je bila torej na Škotskem in se sploh ni namerala vrniti k svoji francoski rodbini, na katero je bila menda zelo jezna. Torej so ga nalogali? Ali je bila Lucie o tem domnjena z grofom in grofico de Fontenay? Ali pa jim je nasledila tudi ona kakor on?

Sklenil je napotiti se takoj v Cravant. Armand in Mina sta bila doma in zelo sta se začudila pričakovane baronovega prihodu.

— Kaj? ob tej uri in tako nepričakovano? — se je začudila Mina. — Kaj pomeni to? Kaj niste mogli pisati ali brzojaviti, da bi vam poslali voz na kolodvor?

— Davi mi je šinila v glavo misel obiskati vas, pa nisem hotel nikogar nadlegovati. Kaj, Armand, ni tu?

— V svoji sobi je. Takoj ga pokličem.

Pozvonila je in naročila služkinji, naj gre poklicat grofa.

— No, kaj pa počnete vi?

— Vedno isto. Živim iz dneva v dan, draga grofica, to je vse, kar morem delati.

Pogledala ga je smeje:

— Kaj pa srce?

— Srce se pa brani, — je odgovoril mirno.

Grofica bi bila rada izkoristila čas pred Armandovim prihodom in vprašala je:

— Kaj pa globoka žalost pred tedni? Ali je že utihnila?

Baron je stisnil ustnice in odgovoril trpko:

— Moralo je biti tako.

Potem je pa takoj opazil, da je zašel predaleč in brž je napeljal pogovor drugam, rekoč:

— Ah, dobri da sem se spomnil. Snoci sem videl gospo de Jessac in prosila me je, naj vas opozorim na njo. Poje še vedno z istim uspehom, toda Pariz ji je postal pretesen. Zdaj je na turneji po gradovih.

Grofica je spoznala, da mora biti oprezna. Zdelo se ji je, da Cravant ni prišel brez dobro premišljenega načrta. Nič dobrega za njo in za Armand, da ni moglo nastati iz tega, kar je baron pripravljaj. Žal ji je postalo, da mu je povedala, da je Armand doma. Vedela je, da bi se Armand ne bil pokazal, zdaj se bo pa moral. In res so se kmalu odprla vrata in vstopil je Armand.

Segel je v roko svojemu bratranecu, ki je kar ostrmel, videč ga tako izpremenjenega. Bil je suh in blede, oči je imel globoko udrti, ustnice bolestno stisnjene. Vse njegovo obličje je kazalo globoko zamišljenost.

— Kaj si bolan? — je vprašal Paul.

Tudi za pomlad kupite pri „PAULIN U“

JUBLJANA. KER VAM NUDI ZA VSE VELIKOSTI IN POSTAVE PRAVILNE, NAJNO-KONGRESNI TRG 5 VEŠJE MODELE DAMSKIH PLAŠČEV, KOSTUMOV IN PALETOJEV.